

ФИЛАТЕЛИСТА ФИЛАТЕЛИСТА

САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

БРОЈ 196-197

ДЕЦЕМБАР 1982.

Издавач:

Савез филателиста
Србије

Адреса:

Сремска 6/IV,
пошт. прегр. 702,
11001 Београд

Телефон:

/011/ 638-751

Жиро рачун:

60806-678-11966

Издавачки савет:

Др Јован Величковић,
Председник
Др Драгослав Ђукановић
Милош Јованић
Ненад Килибарда
Стеван Новаковић
Др Јован Марисављевић
Душан Главоњић

Главни и одговорни
уредник:

Владимир Прикић

Редакциони одбор:

Прим. др Бранислав
Новаковић
Владимир Прикић
Војислав Беговић
Имре Ваџи
Јован Рељин

Идејно решење корица:

Душан Лучић, акад. сликар

Технички уредник:

Владимир Живковић

Штампа:

ФТН, ООУР Штампарија
за графичку делатност
21000 Нови Сад,
Вељка Влаховића 3
Тел. /021/ 55-622/156

Тираж:

2500 примерака

Штампано децембра 1982.

ЗА ЧЛАНОВЕ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА
СРБИЈЕ, ЧАСОПИС ЈЕ БЕСПЛАТАН,
ЗА ОСТАЛЕ, ПРИМЕРАК 60,00 ДИНАРА
ПРЕТПЛАТУ НА ЧАСОПИС МОЖЕТЕ
УПЛАТИТИ ОПШТОМ УПЛАТНИЦОМ
НА ЖИРО-РАЧУН БРОЈ 60806-678-11966
САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ
БЕОГРАД
СА НАЗНАКОМ „ЗА ЧАСОПИС“
ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЈЕ 150,00 ДИНАРА

Излази тромесечно

Годишња претплата за Југославију 150,00.— динара;
за иностранство 200,00.— динара /за авионску пошта-
рину + 30 динара за Европу односно + 60 динара за
прекоморске земље/

Мали огласи до 20 речи 60.— динара; свака даља реч
2 динара.

Уоквирени огласи:

1/1 страна — 2000 динара 1/2 стране — 1000 динара
1/4 страна — 500 динара 1/8 стране — 250 динара
1/16 стране — 150 динара

За радне организације: 1/1 страна — 4000 динара

Published bimonthly by Union of Philatelists of Serbia,
address: 11001 Belgrade, P.O. Box 702, Yugoslavia
Annual subscription US \$ 8 (for air mail delivery + 3 \$
for Europe; + 5 \$ for oversea countries)

Little advertisements: first 20 words US \$ 3; each addi-
tional word US \$ 0.10

Framed advertisements:

1/1 p.— \$ 80; 1/2 p.— \$ 50; 1/4 p.— \$ 25;
1/8 p.— \$ 15; 1/16 p.— \$ 6.

Our bank account: 320020-02587,
Beobanka, Belgrade, Yugoslavia

Рукописи се не враћају. Марке послате ради клишира-
ња враћамо у препорученом писму или по договору.
Прештампавање дозвољено, уз навођење извора и
аутора, уколико другачије није наведено.

Unless otherwise stated, all items may be reprinted,
provided that the proper information is given of source
and author.

ФИЛАТЕЛИСТА FILATELISTA

ЧАСОПИС САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

ГОДИНА
XXXIV
ДЕЦЕМБРА 1982.
196-197

RADNA ORGANIZACIJA
ZA PROIZVODNJU I PROMET

POŠTANSKIH MARAKA

JUGOMARKA

SA POTPUNOM ODGOVORNOŠĆU

PALMOTIĆEVA 2 — BEOGRAD

POŠT. PREGR. 390

TELEGRAM, JUGOMARKA — JUGOSLAVIJA

TELEKS BR. 11421 YUGENTEI

PROGRAM IZDAVANJA PRIGODNIH POŠTANSKIH MARAKA U 1983. GODINI

Redni broj	Datum izdanja	Izdanje	Broj maraka	Šalt. tabak	Nominala	Prig. kov.	Maxim. karte
1.	19. II	Muzejski eksponati	4	25	33,90	1	
2.	26. II	90-god. Slovenačkog planinarskog društva	1	25	4,00	1	
3.	15. III	100-god. prvog telefonskog razgovora u Srbiji	1	25	3,00	1	
4.	17. III	25-god. Konvencije OMI (Međunarodna organizacija za pomorsku plovidbu)	1	25	8,80	1	1
5.	21. III	Flora	4	25	33,90	1	
6.	5. IV	110-godišnjica Riječke pruge	2	25	12,80	1	
7.	10. IV	40-god. pogibije Bore Vukmirovića i Ramiza Sadikua	1	25	4,00	1	
8.	5. V	Evropa CEPT	2	9	28,80	1	2
9.	14. V	40-god. bitke na Sutjesci	1	25	3,00	1	
10.	25. V	30-god. izbora Josipa Broza Tita za prvog Predsednika FNRJ	1	25	4,00	1	
11.	27. V	80-god. prvog automobilskog prevoza pošte i putnika u Crnoj Gori	2	25	12,80	1	2
12.	7. VI	1000-god. grada Pazina	1	25	4,00	1	
13.	15. VIII	100-god. rođenja Ivana Meštrovića	1	25	4,00	1	1
14.	10. IX	Zaštita prirode	2	9	28,80	1	2
15.	3. X	Radost Evrope	2	9	28,80	1	
16.	2. XI	XIV zimske olimpijske igre Sarajevo 1984.	6 + blok	9	85,90	3	
17.	24. XI	150-god. rođenja Jovana Jovanovića Zmaja	1	25	4,00	1	
18.	26. XI	Umetnost — reprodukcije	5	25	43,90	2	
19.	28. XI	40-god. II zasedanja AVNOJ-a	1 + blok	25	34,00	2	
20.	22. XII	75-god. rođenja Koče Racina	1	25	4,00	1	
			40 + 2 bloka		386,40		

— Redovne poštanske marke štampaće se prema potrebi.

— U toku realizacije ovog Programa moguće su izmene i dopune.

РЕЧ УРЕДНИКА

Филателиста
излази већ
34 године

Ваш и наш „Филателиста“ навршава тридесетчетврту годину излажења, пролазећи кроз успоне и падове и /у задње време/ кроз периоде оштрих критика због нередовног излажења, неактуелности, доношења обавештења и чланака који интересују само врло узак круг људи, итд.

Измене у
часопису

Овај број треба да буде као нека врста експеримента, и ко зна по који пут — покушај, да се изменама у садржају, односно распореду увођењем посебних тематских рубрика, обавештења о ценама, избегавањем форумских или формално-процедуралних информација, изврши извесно побољшање и часопис још више приближи читаоцу.

Побољшање?

Другим речима, тежња је да часопис постане потреба и нека врста филателистичког приручника за највећи број заинтересованих: Југославија после 1944, тематска филателија, извесне државе /Аустрија, Француска, СР и ДР Немачка, СССР, САД.../, окупационе области и сл.

Чињеница је, да на филателистичком плану имамо боље везе и боље знамо шта се догађа у иностранству, него рецимо у Битољу или Птују!

Да се боље
упознамо

Да би се међусобно упознали, а и да би се могла пратити проблематика која интересује већину читалаца, апелујемо да поједина друштва, покрајински и републички савези, доставе уреднику следеће податке:

Место
састанка

— назив друштва, број чланова — одраслих и омладинаца, место одржавања састанака /локал, дан и час/; планира се објављивање списка места филателистичких састанака у Југославији, тако да би човек, када дође на годишњи одмор или службено, могао да се повеже са колегама;

Ко је задужен?

— адреса лица коме се треба обратити за обавештења о сарадњи, изложбама, манифестацијама, о плановима за жигове и коверте;

Шта се скупља?

— шта се највише скупља и тражи /СФР!, тематика.../; колико чланова сакупља одређене државе или теме; можда би могли објавити имена и жеље заинтересованих у одговарајућој рубрици, на пример, у оквиру рубрике за шах, аерофилателију, космос и сл.?

Предлози

— предлози за рубрике и чланке /слати и саме чланке!/; при-медбе — шта треба мењати и у ком правцу;

Из рада
друштва

— извештаји о раду друштва, о скупштинама, решењима, тенденцијама, захтевима и потребама; активност по школама, пропаганда у листовима — филателистичке рубрике /ко, где, учестаност и узорак/;

Жигови,
коверте

— редовно слати /добре/ отиске жигова и отиске жигова у републичким центрима при издавању нових марака, као и специјалне коверте — ради објављивања у листу;

— слати часописе, листове и билтене;

— слати интересантан инострани материјал, ради објављивања, итд.

Очекујемо и добронамерне критике: шта је добро, шта сувишно, шта још да обухватимо, на који начин итд.

Питање новитета, односно њихово праћење у листу — остаје нерешено. Наиме, из финансијских разлога чешће издавање часописа није могуће, а обавештења из тромесечних бројева /планирали смо да се „Филателиста“ појављује свака три месеца — редовно/ застаревају, док се за следећи број толико нагомилају, да их је немогуће у потпуности обухватити.

Решење је можда у удруживању средстава и напора савеза Србије, Војводине, Хрватске и осталих, чиме би се омогућило чешће — једномесечно /зашто не?/ излажење!

За сада, биће од користи, надамо се, „планови издања“ различитих држава за 1983. годину, уз рубрику „Новитети“, која наравно, није комплетна.

С тим у вези — следеће године у САД излази марка са ликом Николе Тесле, а НДР издаје серију марака поводом Зимске олимпијаде у Сарајеву!

Што се тиче наших издања, дајемо њихов преглед до краја године — без коментара. Ипак... нека писцу ових редака буде допуштена једна примедба поводом овогодишњег издања „Уметност у Југославији кроз векове“: да ли смо стварно исцрпили могућности приказивања „стандардних“ уметничких дела, те морамо да се окренемо авангарди?

При избору мотива требало би консултовати и филателисте!

Наша емисиона политика ограничава се углавном на издавање марака, припрему жигова и коверата првог дана.

Шта недостаје? На пример целине се издају ретко и то на доста застарео начин — само марка, без текста. Међутим, у Пољској, Румунији, СССР, САД итд. поштанске управе су врло активне на овом подручју, те је и сакупљање целина врло популарно! Не треба занемарити ни одређени пропагандни ефекат! Чешћим издавањем целина код нас, покриле би се потребе и захтеви за обележавање значајних манифестација и прослава које се годинама редовно одржавају, нпр. филмски фестивали у Пули и Нишу, Вечери поезије у Струги, Сињска алка, Вуков сабор у Тршићу и др., а нарочито поводом посета страних државника Југославији. Издање би морало да има тираж од најмање 10 хиљада дописница или коверата, који би се утрошио током неколико година, при одржавању дотичне приредбе. Најједноставније: доштампавање слика и текста на левој страни постојећих стандардних дописница!

Још један савремени облик презентације марака: Свешчице /буклети, карнети/, користи се већ педесетак година у Шведској, а задњих година усвојен је и у Енглеској, Немачкој, Француској...

Удруживање?

Тесла у САД

Наша издања

Целине

Свешчице

£1.55

Royal Mail
Stamps

Ten at 15p

Postal
history

4

Edmund
Dulac
1882-1953

£1.43

Royal Mail
Stamps

Six at 15p

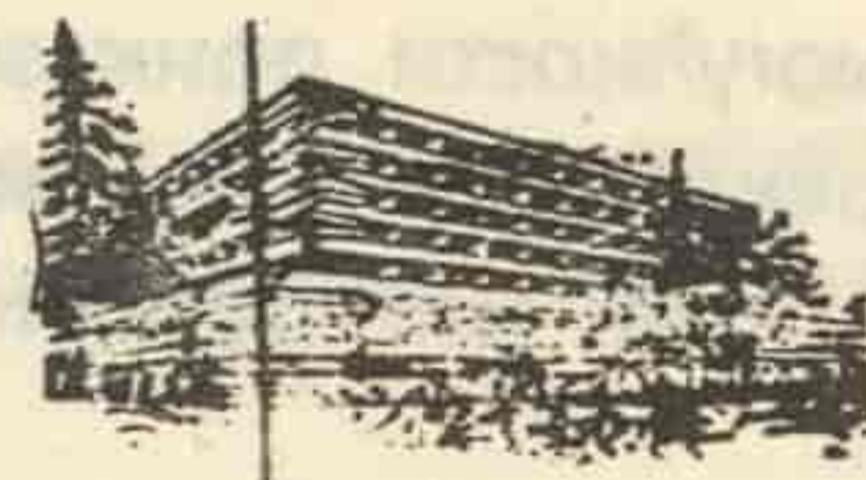
Four at 12p

Ово не треба схватити као моду, јер су свешчице врло практичне нпр. на годишњем одмору — постоји мала залиха марака у џепу, те се избегавају гужве на поштама. На корицама су обично одштампани пропагандни текстови и слике /нпр. у Енглеској: историја марака, грађевине, авиони, ношње и др./, а назначена је обично и поштанска тарифа.

Не би било лоше да и ми имамо свешчице са маркама за писма у земљи, дописнице за иностранство и остало, а споља — слике Сплита, Хвара, Врњачке бање... Могуће је ставити и рекламе за нпр. вињак, цигарете и сл. То је интересантно не само за филателисте!

Пропагандни жигови

Пропагандни машински жигови /flammes, Werbestempel/, користе се већ годинама у Немачкој и Француској — тако рећи свако веће село има свој жиг, којим се популаришу туристичке могућности, знаменитости, годишњице, манифестације и сл. — помоћу текста и цртежа. Код нас, машински жигови се употребљавају на великом броју пошта, али садрже — паралелне таласасте линије. Има изузетака: туристичка места у Хрватској и Словенији и каткад „Сретна Нова година!“.

Зашто не би свако место значајније за туризам, спорт и културу, нарочито при одређеним годишњицама, уместо неинвентивних линија, добило одговарајући текст и цртеж, нпр. „Посетите Лепенски Вир“ /Доњи Милановац/, „Галерија наивних сликара“ /Ковачица/, „Велика плажа“ /Улцињ/, „Зимска олимпијада“ /Сарајево/ — можда ово већ постоји? Треба само заменити део клишеа — то кошта, али даје не мали пропагандни ефекат!

Предлозима никад краја. Надајмо се да ће се нешто реализовати у следећој години, а до тада

Срећна Нова 1983. година!

ГОДИШЊА СКУПШТИНА СРПСКОГ ФИЛАТЕЛИСТИЧКОГ САВЕЗА

Душан Главонџић, Београд

У Београду је 6. новембра 1982. године заседала Делегатска Скупштина Савеза филателиста Србије, која је у духу штедње и стабилизације у читавој земљи, разматрала своје место и улогу на овом плану. Самоуправни органи Скупштине: Председништво, Друштвена контрола, Издавачки савет и Редакциони одбор часописа, Комисија за изложбе у земљи и иностранству као и остале радне групе и одбори, анализирали су своје планове и задатке и у предлозима углавном истицали да треба да се изврши максимални обим послова, уз минимална средства и веће напоре и залагање сваког појединца и Савеза као целине.

Председништво СФС својим извештајем обавестило је делегате, да наша друштвена активност преко пригодних изложби и смотри марака посвећених значај-

ним јубилејима Народно-ослободилачке борбе и револуције, као и наша мисија на изложбама у иностранству, није адекватно заступљена у друштвено-политичким организацијама и заједницама и многе наше акције за њих остају непознате, што је у сваком случају наша слабост и немарност. Она углавном проистиче из наше самоуверености, да смо за ове акције само ми позвани и квалификовани, а самим тим и сами себи довољни. Наши самоуправни договори и друга радна документа јасно одређују нашу обавезу у оквиру Социјалистичког савеза радног народа и других организација, почев од месне заједнице до Републике, али се мали број друштва и самоуправних органа Савеза тога придржава. То у сваком случају мора да заживи и постане саставни део наших обавеза.

Скупштина је прихватила предлог Издавачког савета часописа „Филателиста“: да се усвоји захтев друга Јована Рељина и разреши га дужности главног и одговорног уредника; да се за новог главног и одговорног уредника изабере Владимир Прикић дипл. инж.; да се изврше техничке измене у обради корица и начину штампе часописа, да би се смањили трошкови, а часопис и даље излазио; да се до следеће Скупштине изврши тачна анализа трошкова и предложи цена, коју би плаћали чланови и део који би Савез из својих средстава давао као дотацију. Друштва би одредила, да ли би чланови свој удео плаћали кроз чланарину или одвојено, путем претплате преко свога друштва.

Комисија за изложбе предложила је да се и даље учествује на изложбама у иностранству, сходно одлукама и предлозима Удружења филателистичких савеза Југославије, с тим да се строго бирају експонати, који ће у правом смислу репрезентовати нашу филателију и наше самоуправно социјалистичко друштво, те да се избегне пракса да исти људи, са истим експонатима представљају годинама нашу филателију.

Делегати су једногласно захтевали да Удружење филателистичких савеза Југославије преко ЗЈПТТ утиче код Светског поштанског савеза и других међународних организација, да поштанске управе појединих земаља прекину са праксом издавања марака са ликовима историских личности Југославије и детаљима појединих предела и градова, које приказују као своје заслужне људе и своју територију. Тога је било и раније, а драстичан је најновији пример поштанске управе НР Албаније, која је издала серију марака предела и градова САП Косово, делове наше територије, на које они претендују и сврставају у састав неке, у њиховим главама замишљене „Велике Албаније“.

У излагању делегата, како друштва из Београда тако и из осталих градова Србије а и председника СФС Стевана Бачића, једногласно је истакнута жеља, да се наша организација преко друштва и Савеза, прилагоди условима штедње и стабилизације, али да се личним радом, залагањем и средствима, одржи традиција, активност и углед наше организације. Као добар пример жеља наших чланова показао се је и најновији сусрет филателиста 30. и 31. октобра 1982. године у хотелу „Југославија“, где је било око хиљаду љубитеља филателије из СР Србије и гостију из свих крајева Југославије.

САРАДЊА СФС – СОУР ПТТ Србије

На основу одлуке скупштине СФС од 6. новембра 1982. године, радна група у саставу Стеван Бачић /председник СФС/, Јован Величковић, Душан Главоњић, Владимир Марковић, Милош Јованић и Милан Петковић — ступила је у везу са СОУР ПТТ Србије и 24. новембра о.г. одржала састанак са замеником директора СОУР, другом Момом Јанчићем ради изналагања путева и начина за тешњу сарадњу ове две организације.

Том приликом указано је на друштвени значај филателије и неопходност сарадње ради омасовљења филателије.

Закључено је: СФС ће информацију о организацији, раду и проблемима доставити СОУР ПТТ Србије, те ће се на основу тога разрадити предлог сарадње, а на основу одлуке Радничког савета СОУР ПТТ Србије приступиће се конкретизацији.

Као прва мера сарадње, службеници ПТТ на филателистичким шалтерима скретаће пажњу претплатницима на потребу да се учлане у неко филателистичко друштво.

„ПРЕДЕЛИ СА КОСОВА“ НА МАРКАМА АЛБАНИЈЕ!?

Априла ове године, поштанска управа НР Албанија издала је серију марака „Предел са Косова“, са следећим приказима:

- 25 q. Тврђава у Призрену /то је у ствари позната тврђава цара Душана!/
80 q. Кућа шиптарске лиге у Призрену
- 1,20 Lek, Мост у Руговској клисури
- 1,55 Lek, сеоски пут у Зеке /где је то? како се зове српски?/

Ово издање већ је коментарисано у једном словеначком листу и у „Политици“.

Са своје стране филателисти Србије су на својој скупштини 6. новембра 1982. године, изразили своје негодовање и огорчење поводом ове серије, која приказује пределе из Југославије — без назнаке да су у Југославији!

ИЗБОРНА КОНФЕРЕНЦИЈА ДЕЛЕГАТА ОРГАНИЗАЦИЈА ИЗ ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ И УМЕТНОСТИ СР СРБИЈЕ

У Београду је, у просторијама Културно-просветне заједнице Србије, 24. новембра 1982. године оджана Конститутивна седница *Конференције делегата организација из области културе и уметности СР Србије* којој су присуствовали делегати друштвених организација и удружења грађана у области културе и уметности. Поднет је извештај о четворогодишњем раду Конференције, извршена верификација мандата новоизабраних делегата и избор 11 чланова Председништва Конференције за следеће четири године, као и избор 6 делегата за Републичку конференцију ССРН Србије.

У Председништво Конференције изабран је друг Јордан Пешевски као делегат Савеза филателиста Србије.

TITOV LIK NA POŠTANSKIM VREDNOSNICAMA

KAKO JE OBELEŽENA 90-GODIŠNJICA ROĐENJA J. B. TITA

Petar Komadina, Zemun

U SVETU...

Pobednik u jednoj velikoj, pa odmah zatim jedan od vodećih aktera u drugoj, još većoj borbi — borbi za svetski mir, Tito je čovek koji je svojim velikim delom zadužio ne samo naše, nego i sve narode sveta. Pored mnogobrojnih priznanja tom Velikom Čoveku, svet odaje jedno od najlepših priznanja — ustupajući Njegovom liku mesto u svetskoj filateliji. Tito — građanin sveta. To je prva pomisao, koja se nameće sama od sebe, svakog čoveka koji posmatra sva ta izdanja svetske filatelije. Tito je čovek koji je stvarao istoriju a u istoriji filatelije ostaće ovekovečen kao jedna od najblistavijih ličnosti 20-tog veka.

BRAZIL I MEKSIKO

Obeležavajući posetu Predsednika i Maršala Jugoslavije J. B. Tita, poštanske uprave ovih dvaju zemalja pustile su u promet 1963. godine, po jednu marku i koverat prvog dana sa likom dragog gosta. Brazil (sl. 1) — marku za običnu poštu, nominalne vrednosti 80 kruzeyrosa i Meksiko, (sl. 2) — marku za avionsku poštu, nominalne vrednosti 2 pezosa. Kvalitet štampe ova dva izdanja je prilično slab, što naravno ne umanjuje njihov značaj. Naprotiv, popularnost ova dva izdanja među kolekcionarima u Jugoslaviji, iz dana u dan raste.

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

DEMOKRATSKA REPUBLIKA KOREJA

Prvo izdanje (sl. 3): tradicionalno prijateljstvo naše dve zemlje ovekovečeno je serijom od 4 marke, izdate 1977. godine. Motiv na svim markama simbolično prikazuje prijateljsku naklonost — rukovanje lidera obe zemlje. Drugo izdanje (sl. 4): poprsje Maršala Tita u krupnom planu iznad glavnog grada DR Koreje — Pjong Janga, motiv je na marci koja je puštena u promet 4.12.1980. Marka je puštena u promet u perforiranim i neperforiranim tabacima. Korišćena je koverta prvog dana, pri čemu je upotrebljen žig sa slike 5.

DEMOKRATSKA REPUBLIKA S.TOME E PRINCIPE

Izdanje od 14.11.1981. godine, ova afrička država (bivša portugalska kolonija — stekla nezavisnost 1975) posvetila je ličnosti Maršala Tita. Za jednu od maraka korišćen je poznati portret Jakca iz 1943. godine.

Nominalna vrednost celokupnog izdanja (bez koverata FDC i prigodnih karti) je 524 dobraša. Prema podacima iz „Sammlerdienst“-a opšte karakteristike izdanja su: blok od 75 Db. - dimenzija 84x124 mm. TIRAŽ: 54000 zupčanih i 18000 nezupčanih primeraka. Blok od 2x17 Db.- dimenzije 70x97 mm. TIRAŽ: 15000 zupčanih (2 varijante) i 5000 nezupčanih (sl. 6) primeraka. Tabačić od 8x17 Db. TIRAŽ: 37000 zupčanih i 12500 nezupčanih primeraka. Postoji nekoliko varijeteta koverata (FDC) i prigodnih karata (ne možemo reći maksimum karata, jer to nisu) pri čemu je korišćen žig sa slike 7.

Slika 5

Slika 6

Slika 7

Obeležavajući 90. godišnjicu rođenja J. B. Tita ista država 25.5.1982. godine pušta u promet novo izdanje: korišćeno je izdanje iz 1981. godine na kome je utisnut pretisak u crnoj boji – 90-godišnjica rođenja 1892–1982. (sl. 8). Korišćen je drugi tip žiga.

Štampanje je izvršeno u višebrojnoj ofset tehnici kod zapadnonemačke firme „Gehringner“-Kajzerslautern.

SSSR

I iz Sovjetskog Saveza, za koji je vezan dobar deo Titovog žiyota i partijske aktivnosti došlo je priznanje ličnosti i delu J. B. Tita. 25.2.1982. godine, sovjetska pošta puštanjem u promet jedne marke – nominalna vrednost 6 kopejki (sl. 9) – i prigodno ilustrovanog koverta FDC, obeležava 90-tu godišnjicu rođenja J. B. Tita. Možda je interesantno pomenuti i poreklo fotografije prema kojoj je izrađena sovjetska marka sa likom Tita. U razgovoru sa Žikom Vučićem, inače dugogodišnjem fotoreporterom TANJUG-a i čestog pratioca Tita na njegovim putovanjima mira, saznajemo da je upravo on autor te fotografije. Snimak je načinjen na Brionima aprila 1977. godine.

Slika 8

Slika 9

IRAK

Povodom sedmog samita nesvrstanih zemalja koji je trebao da se održi u Bagdadu 1982. godine (odložen za 1983. godinu Nju Delhi, INDIJA) iračka pošta 1982. godine (tačan datum nepoznat) pušta u promet seriju od 5 maraka nominalne vrednosti 300 filsa ili 0,3 iračka dinara (sl. 10).

Jedna od pet vrednosnica nosi lik J. B. Tita kao jednog od osnivača pokreta nesvrstanih – nominalne vrednosti 50 filsa. Kuriozitet ovog izdanja je u tome, što trajno obeležava događaj koji se nije ni dogodio. Šalterski tabaci su numerisani i sadrže po 50 primeraka svake vrednosnice. Postojanje prigodnog koverta nepoznato!

Slika 10

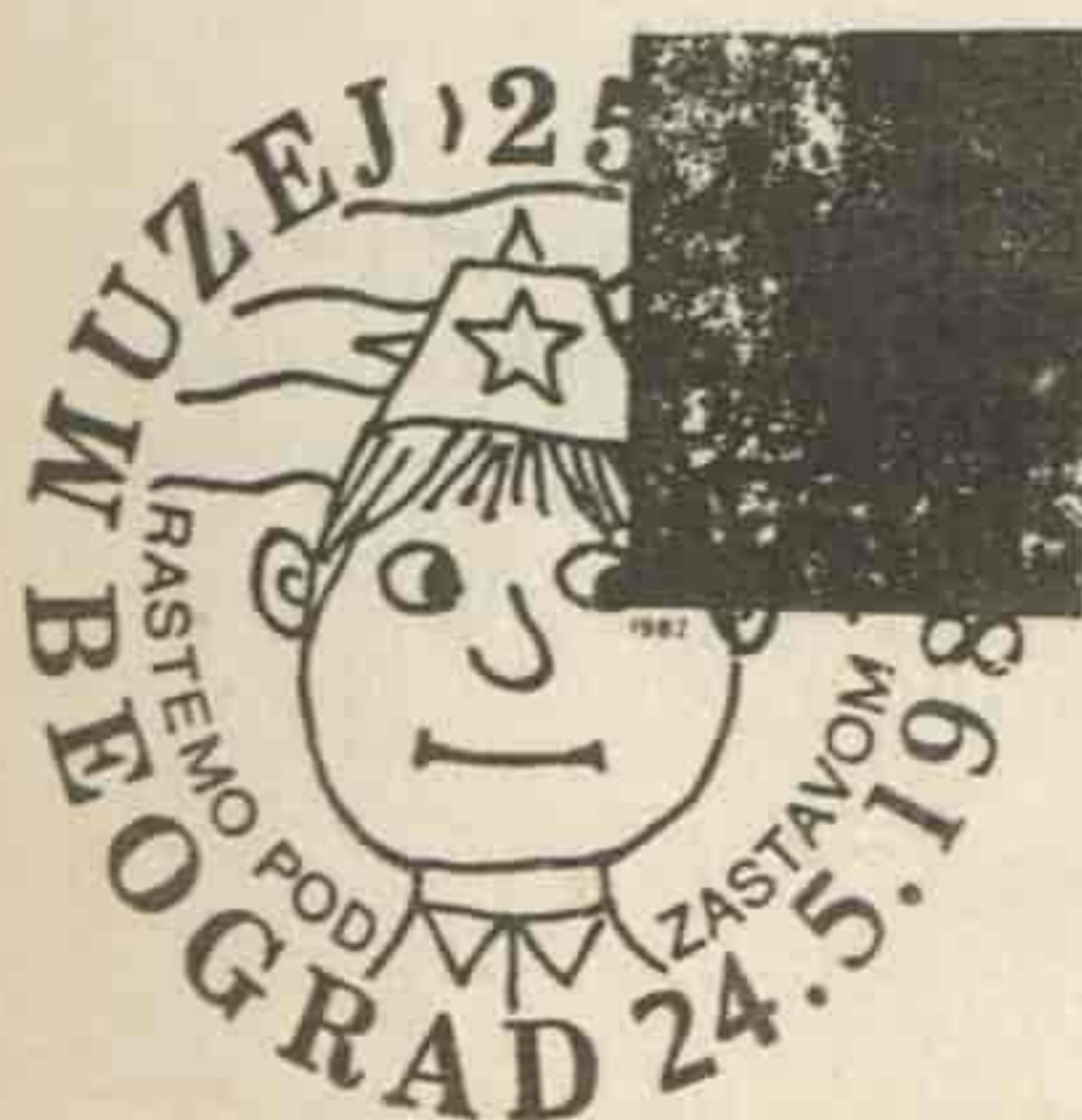
... I KOD NAS

Kako je 90-ta godišnjica rođenja J. B. Tita obeležena u filatelističkim krugovima Jugoslavije? Svakako na prvo mesto treba staviti izdanje Zajednice jugoslovenskih PTT i RO „JUGOMARKA“-Beograd. One su izdanjem prigodne marke, kat. br.1816 (nominalne vrednosti 3,5 din.), šestog po redu izdanja jugoslovenske maksimum karte i koverta prvog dana 25.5.1982. godine, trajno označile 90-to proleće od kako je Svet čuo za Tita. Prigodna marka (sl. 11) i maksimum karta su izrađene prema likovnom delu – portret J. B. Tita, rad ak. slikara Draga Došena.

Puštanjem u promet prigodne marke J. B. Tita 82, u Zagrebu je 25.5.1982. godine bio u upotrebi prigodan žig prvog dana, na kome je uz tekst 90 godina rođenja Josipa Broza Tita, 1892–1982, prikazana i rodna kuća J. Broza u Kumrovcu.

Slika 11

Onima koji sakupljaju izdanja na temu „Tito u filateliji“ sigurno je već poznato i u svoje zbirke su već uvrstili izdanja Muzeja „25 maj“ – Beograd, kojima je ova institucija obeležila 90-tu godišnjicu rođenja čoveka zbog koga i postoji. To su maksimum karta i prigodan koverat. Za kartu je upotrebljeno isto izdanje koje je za svoju maksimum kartu upotrebila „JUGOMARKA“.

Jedina razlika je u prigodnom žigu. Prigodnim kovertom 24.5.1982. godine, su, pored 90-te godišnjice rođenja J. B. Tita, označena još dva jubileja: 20-ta godišnjica postojanja Muzeja „25 maj“ i 40-ta godišnjica Pionirske organizacije. Likovno rešenje koverta kao i obadva prigodna žiga su rad akademskog slikara Dušana Lučića. Prema podacima dobijenim u matičnoj kući, tiraž karte je 970, a prigodnog koverta 1000 primeraka.

Prigodnim kovertom broj 67/82 i Društvo filatelista, Sombor, je obeležio 90-tu godišnjicu rođenja J. B. Tita. Likovno rešenje prigodnog koverta kao i žiga delo su člana ovog vrlo aktivnog društva – Đorđa Grujića. Tiraž koverta je 300 primeraka.

Izdanjem prigodnog koverta br. 33, prigodne karte br. 33/a i karte (sa prigodnim pretiskom) br. 33/b Udruženje filatelista, Novi Bečej, je dostojno obeležilo 90-tu godišnjicu rođenja J. B. Tita.

9.10.1982. godine u Novom Bečeu je povodom 90. godišnjice rođenja J. B. Tita održana pokrajinska omladinska filatelistička izložba Vojvodine. I ovaj događaj je trajno obeležen prigodnim izdanjem koverta br. 36 i redovne dopisne karte (sa prigodnim pretiskom) br. 36/a. Nažalost u prigodnom žigu povod nije naznačen.

Zahvaljujući razumevanju Muzeja PTT, Beograd, dobijena je informacija da je na pošti 52214 BRIONI dana 25.5.1982. godine bio u upotrebi prigodan žig sa naznakom „90. obljetnica rođenja Josipa Broza Tita“ i da je istog dana Filatelističko društvo „SPLIT“ iz Splita, održalo izložbu na temu „Tito i njegovo delo“. Verovatno su prigodni žigovi praćeni i izdanjem koverata.

VOJNI CENZURNI ŽIG NDH IZ ZAGREBA

Ivo Hudin, Zagreb

Nakon što je 10. aprila 1941. godine proglašena NDH, njena poštanska uprava preuzima i instituciju vojne cenzure, naslijeđenu od stare Jugoslavije, koju je ona prakticirala u doba aprilskog rata. Na slici je prikazan jedan vojni cenzurni žig (s potpisom cenzora plavom olovkom), upotrebljen u Zagrebu, na dopisnici poslanoj iz Zenice u Zagreb 5. aprila 1941. godine. Da se radi o žigu upotrebljavanom u Zagrebu, može nam posvjedočiti i opis toga žiga, objavljen u časopisu „Filatelija“ br. 4–8 iz 1941. godine, gdje je rečeno da je otisak tog žiga na pismima bio u crvenoj boji, dok je na dopisnici sa slike u ljubičastoj boji. Da se ne radi o starojugoslavenskom žigu, smatram i iz činjenice, što do sada nisu bili poznati njeni cenzurni žigovi na latinici. Također ovaj žig nije mogao biti u upotrebi u Zenici, jer je vlast NDH ondje uspostavljena tek 24. aprila 1941. godine. Iz ručnog žigadatumara, koji je primalac stavio na poledinu dopisnice, vidljivo je da ju je primio 14. aprila 1941. godine. Budući da je iz sadržaja vidljivo da se radi o poslovnoj korespondenciji, mogu se ovi podaci uzeti kao sigurni.

Smatram da je ovaj žig bio dosta kratko u upotrebi, jer već 15. aprila 1941. godine u Zagreb stiže Pavelić sa ustaškom glavninom iz Italije, te preuzima cjelokupnu vlast. To je vidljivo iz upotrebe ustaških cenzurnih žigova već iz juna 1941, koje sam imao prilike vidjeti na pismima. Tako je vrlo brzo zaključen period vojne (domobranske) cenzure, ograničen vjerojatno samo na april i maj 1941. godine, do momenta formiranja većih ustaških jedinica, koje preuzimaju cjelokupnu službu sigurnosti u svoje ruke.

ПОМОЋНИ ПОШТАНСКИ ЖИГОВИ СРБИЈЕ

Војин Вишацки, Београд

Осим редовних поштанских жигова са датумом /месни, упутнички, путујући/, поштански службеници употребљавали су и жигове без датума као и помоћне манипулативне жигове. У жигове без датума можемо сврстати уредске као и већину жигова за наплату поштарине /франко/ и препоруку. Међутим у употреби се налазе и помоћни манипулативни жигови, чија је карактеристика да се састоје од неколико бројева или слова са оквиром или без оквира. Такође у употреби су и жигови са натписом, који означавају поштанско-манипулативну радњу, неки са датумом, а неки без датума. Боја ових жигова је најчешће црна, често љубичаста, остале су ретке. Величина и облик ових жигова су различити. Сви се ови жигови налазе на поштанским пошиљкама и према степену своје реткости могу повећати вредност поштанског документа. Међутим код групе честих жигова налазимо и ретке примерке било по облику или боји као што је случај код секторских, порто и франко жигова. Према мојим истраживањима установио сам следеће групе жигова:

Франко жигови

Од успостављања директног саобраћаја са Аустро-Угарском 1869. године, на писмима поред месних жигова и жигова *наплаћено* и *препоручено* налазимо такође жигове у виду скраћених назива са словним ознакама. Познати су ми следећи жигови:

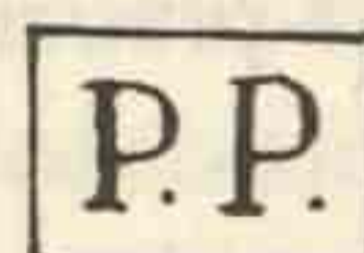
1. „PD“, почетна слова од француских речи „Payé a destination“, што значи да је поштарина наплаћена до одређеног места /сл. 1 и 2/,
2. „PP“, почетна слова од француских речи „Payé partiellement“, што значи да је поштарина делимично плаћена /сл. 3/.

Слика 1

Слика 2

Слика 3

Порто жигови

Уместо порто марака које су у Србији уведене 1.04.1895. године /С. Новине, бр. 67, 1895. година/, да би се применила доплата за сва писма која нису довољно франкирана и нефранкирана употребљавани су жигови који су означавали да треба да се изврши наплата одређеног износа за недовољно плаћену поштарину. Употребљавани су пре пуштања у промет порто марака. Колико сам могао установити срећу се жигови /за десет и двадесет пара/ у црној и љубичастој боји.

Ови су жигови врло ретки, а могу се наћи у времену од 1873. до 1891. године на писмима и дописним картама.

Познати су ми следећи жигови:

1. Жиг са арапским бројевима /сл. 4 и 5/,
2. Жиг кружног облика са арапским бројевима /сл. 6/.

Слика 4

Слика 5

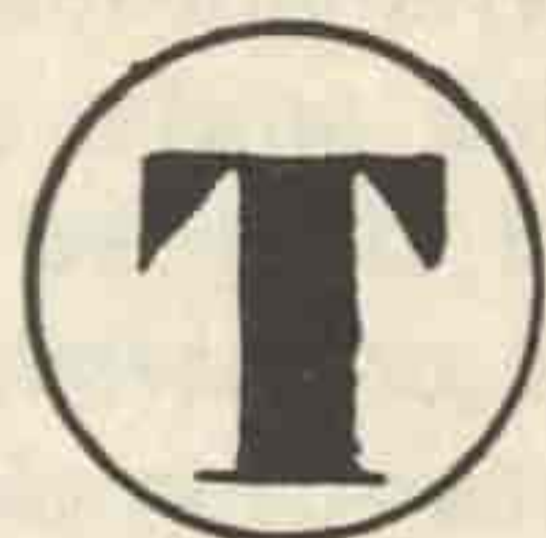
Слика 6

Таксени жигови

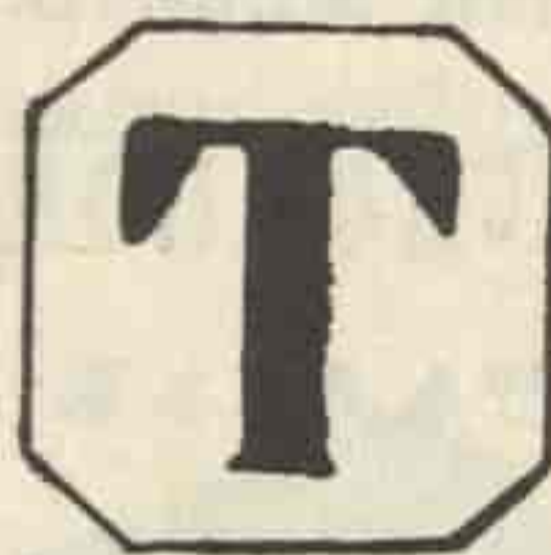
На пошиљке које нису довољно франкиране и нефранкиране, отискивани су жигови са ознаком слова „Т“. У унутрашњем и међународном поштанском саобраћају употребљава се овај жиг. Ово слово упозорава поштанског службеника да треба да наплати разлику поштарине.

Ови су жигови чести, али с обзиром на облик има доста варијанти. Овде ћу приказати два ређа облика:

1. Жиг у виду круга са ознаком слова „Т“ /сл. 7/,
2. Жиг у виду квадрата оштрих углова са ознаком слова „Т“ /сл. 8/.

Слика 7

Слика 8

Секторски жигови

Ови су жигови отискивани на писмоносним пошиљкама приликом сортирања на пошти по реонима разношења поште. Познати су само из Београда. Установио сам бројеве 6, 9, 13 и 16. Код уручивања телеграма, установио сам бројеве од 1—30. Налазе се у црној и плавој боји.

1. Жиг у виду круга са арапским бројевима /сл. 9 и 10/.

Слика 9

Слика 10

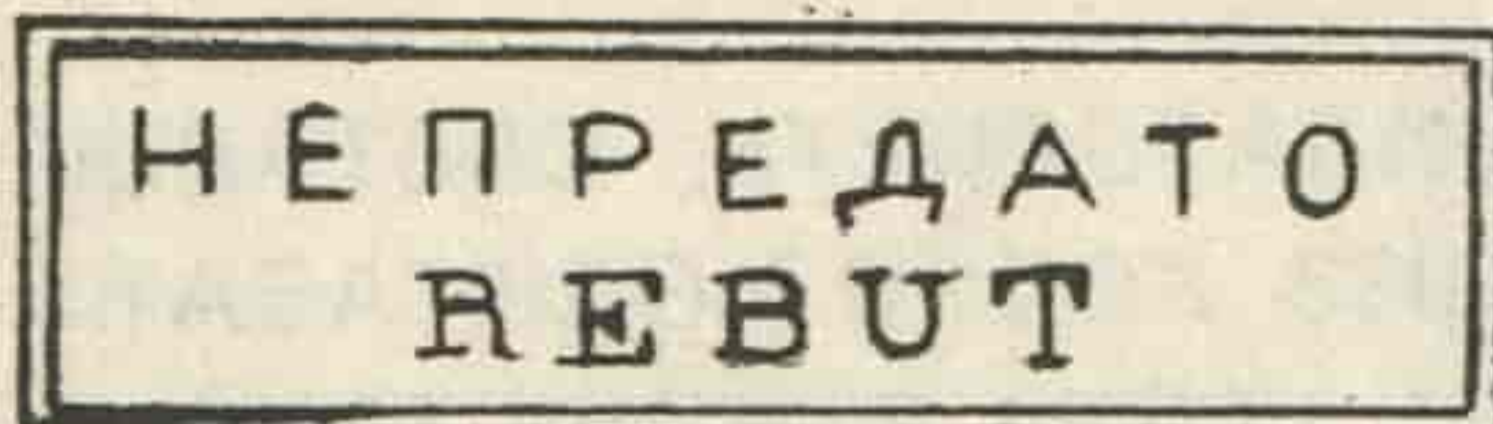
Усмеравајући жигови

Да би се лакше и брже вршила експедиција пакетних пошиљака, приликом њиховог разврставања према правцима, на спроводницама отискивани су бројеви који означавају правац где ће бити упућена разврстана група пошиљки. На овај начин поједини правци добијају бројеве. Тако је правац према Румунији означаван са бројем 3, а према Угарској 4 и 5. Ови су бројеви означавани арапским цифрама. Не искључујем могућност употребе римских бројева, али их нисам регистровао.

1. Жиг у облику квадрата са оштрим угловима и бројем 3 /сл. 11/.

Слика 11

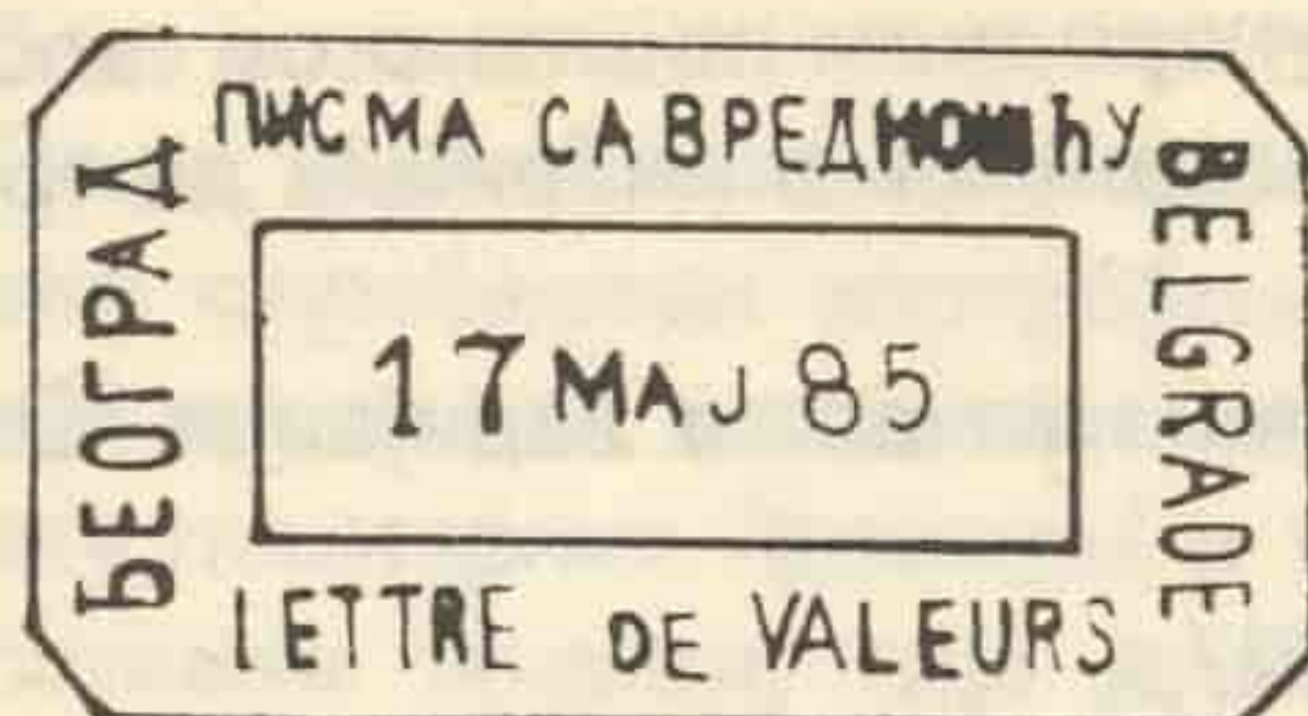
Слика 12

Посебни жигови

Код ове групе жигова установио сам следеће:

1. Жиг стављан у случају да поштанска пошиљка није уручена примаоцу /сл. 12/,
2. Жиг за писма са вредношћу и датумом /сл. 13/,
3. Жиг „РАЗВЕДЕНО“ коришћен у царинско-поштанској служби, а отискиван на спроводницама /сл. 14/.

4. Жиг „ИЗДАТО“ са датумом коришћен у царинско-поштанској служби, а отискиван на спроводницама /сл. 15/.

Слика 13

РАЗВЕДЕНО

Слика 14

ЦАРИНСКО - ПОШТАНСКИ ОДЕЉАК
БЕОГРАДСКЕ ЦАРИНАРНИЦЕ

13. VI. 1902

Слика 15

ИЗДАТО

BALKANMAX 83

Savez grčkih sakupljača maksimum karata (Union des collectionneurs grecs de cartes maximum, Karaiskakis 13, Athenes 453) pod pokroviteljstvom Grčke filatelističke federacije, od 23. do 27. aprila 1983. godine, priređuje u velikoj sali Ratnog muzeja u Atini, izložbu maksimalista balkanskih zemalja „BALKANMAX 83“.

Prijave su primane do 30. novembra 1982. godine, preko nacionalnih filatelističkih saveza, koji vrše odabiranje zbirki za izložbu.

Broj učesnika iz svake zemlje je najviše deset, a broj vitrina najviše pet po učesniku.

Žiri se sastoji od po jednog člana iz zemalja učesnica, dok je predsednik iz ne-balkanske zemlje.

FILATELISTIČKA IZLOŽBA U MOSKVI

Povodom 60 godina SSSR-a u Moskvi je od 10. do 18. novembra 1982. godine održana Svesavezna filatelistička izložba SSSR-a na kojoj su, po pozivu Saveza filatelista SSSR-a, izlagali i tri jugoslovenska filatelista i to: Ivan Jakič iz Ljubljane sa zbirkom „Josip Broz Tito“, Jordan Peševski iz Beograda sa zbirkom „V. I. Lenjin“ i Radoslav Zore iz Beograda sa zbirkom „Jugoslavija“.

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

ПОШТОВАНИ ФИЛАТЕЛИСТИ, САСТАНЦИ Ф. Д. „БЕОГРАД“ ОД ЧЕТВРТКА 3. ФЕБРУАРА 1983. ГОДИНЕ ОДРЖАВАЋЕ СЕ У РЕСТОРАНУ „СКАДАРЛИЈА“ НА УГЛУ УЛИЦА ЏОРЏА ВАШИНГТОНА И ЦЕТИЊСКЕ, ПРЕКО ПУТА БАЈЛОНОВЕ ПИЈАЦЕ.

ВРЕМЕ ОДРЖАВАЊА САСТАНАКА:

- ЧЕТВРТАК од 15 — 19 часова,
- НЕДЕЉА од 8,30 до 13 часова.

УПРАВА
Ф. Д. „БЕОГРАД“

SPOMENIK U GVINEJI-BISAU

Povodom dvadesetododišnjice masakra lučkih radnika, u glavnom gradu Gvineje-Bisau podignut je spomenik žrtvama portugalskog kolonijalnog režima, delo arhitekta Nikole Arsenića iz Beograda, koji je duže vreme radio u ovoj nesvrstanoj zemlji.

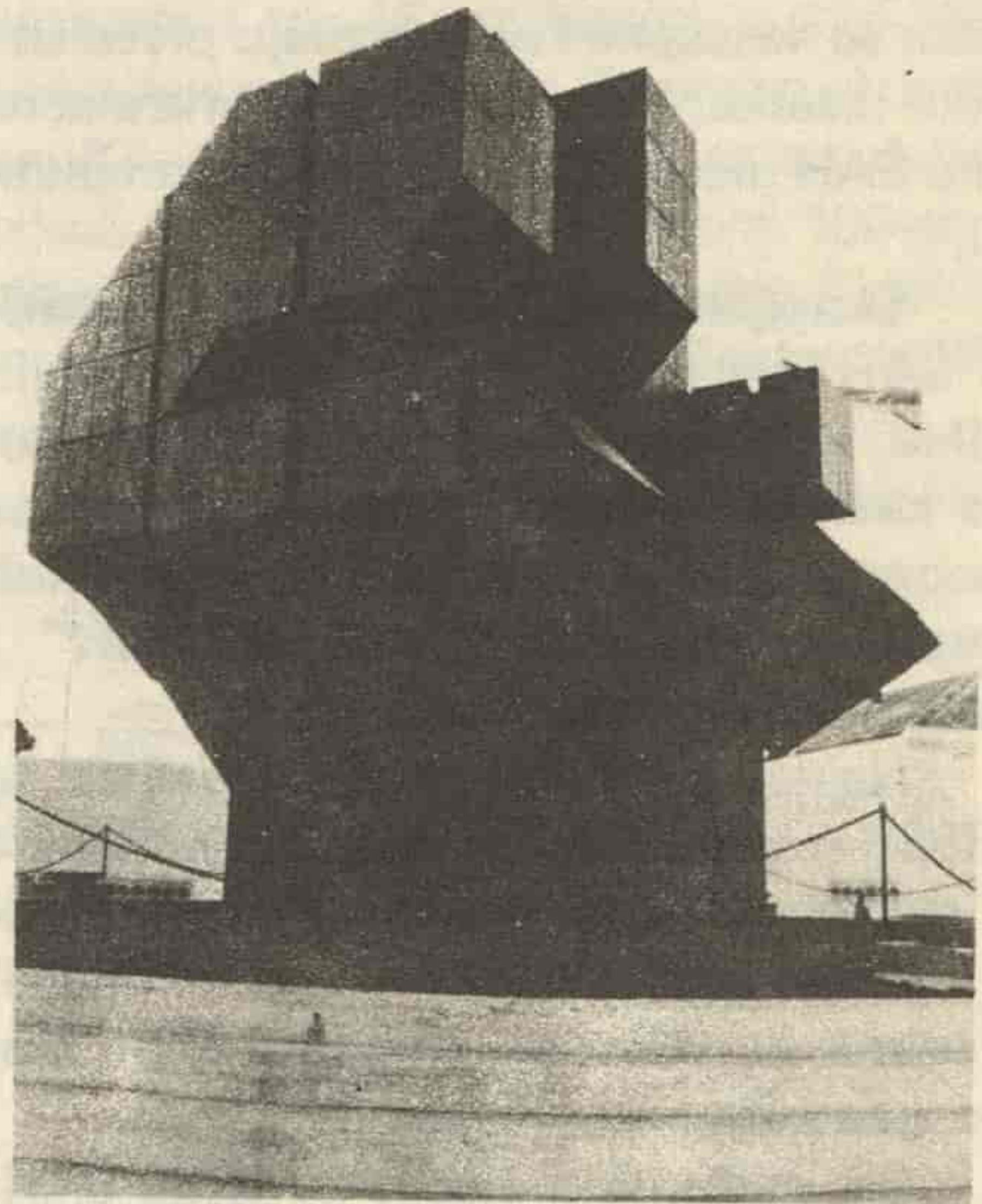
Ovaj pokolj je bio neposredan povod za pokretanje oružanog ustanka radi oslobođenja Gvineje-Bisau i Zelenortskih ostrva (Cabo Verde). Posle petstogodišnjeg ropstva, Gvineja-Bisau je izborila nezavisnost 24. septembra 1974. godine.

Spomenik, dimenzija 6x6x6 m, koji predstavlja stisnutu pesnicu – simbol otpora, nalazi se na trgu Pidžiguiti, na platformi uzdignutoj 3 m od nivoa terena; konstrukcija je armiranobetonska sa oblogom od crnih škriljnih ploča.

Otkrivanje spomenika, koje je 3. avgusta 1979. godine izvršio predsednik Republike Gvineja-Bisau, praćeno je izdavanjem

- marke od 4,5 pezuša (pesos) sa prikazom spomenika, uz specijalni FD koverat sa istom predstavom u donjem levom uglu,
- celine – karte sa utisnutom markom od 3,5 pezuša sa istom slikom.

U glavnom gradu Bisau, toga dana korišćen je žig sa slikom spomenika i natpisom „20-godišnjica masakra na Pidžiguitu“ na portugalskom jeziku.

Cabo Verde je takođe izdao marku sa istom slikom i nominalom od 4,5 \$.

Vladimir Prikčić, Beograd

BILHETE POSTAL

REPUBLICA DA GUINÉ-BISSAU

COMETENTI

ENDEREÇO

Ш А Х

Pod **ŠAHOVSKOM FILATELIJOM** podrazumeva se skupljanje poštanskih maraka, žigova i celina na temu **ŠAH**. Do sada je izdato oko 250 poštanskih maraka sa šahovskom tematikom, a postoji i oko 700 poštanskih žigova na tu temu. U poređenju sa drugim temama, praktično sve šahovske marke su dostupne i ne zahtevaju preterano velike izdatke, tako da je zbirku maraka na temu **ŠAH** moguće relativno lako kompletirati.

Skupljanje maraka i žigova sa motivima **ŠAHA** je posebno olakšano poslednjih godina, jer se u nas i u svetu pojavilo nekoliko kataloga koji obrađuju ovu tematiku. Poseban doprinos tome dali su i neki naši časopisi („Filatelista“, „Kolekcionari“ i „Šahovski Informator“).

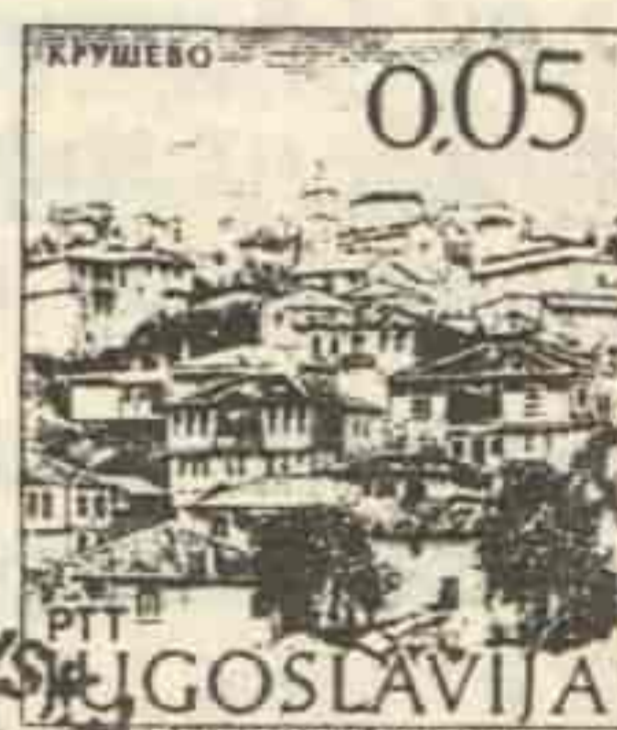
Najnovije šahovske marke izdate su u SSSR-u povodom Međuzonskih turnira za muškarce i žene koji su održani u Moskvi. Izdate su dve marke od po 6 kopejki. Na njima su prikazani simboli FIDE i Moskve, kao i šahovske figure.

Od poštanskih žigova na temu **ŠAH**, među novije spada žig korišćen u Puli 25. septembra 1982. godine. Tim prigodnim žigom obeleženo je održavanje 10. jubilarne Radničke šahovske olimpijade Jugoslavije. Istom prilikom izdata je i posebna prigodna karta sa odgovarajućim motivom.

U periodu od 30. oktobra do 17. novembra 1982. godine u Lucernu je održana 25. šahovska olimpijada, na kojoj je Jugoslavija zauzela četvrto mesto. Korišćen je prigodni žig.

Namera nam je da na ovom mestu i ubuduće donosimo članke i vesti iz **ŠAHOVSKE FILATELIJE**, a svim čitaocima bićemo zahvalni na sugestijama i saradnji, kao i na informacijama o novim šahovskim žigovima.

Dr Dragoslav Đukanović, Beograd

ЖЕЛЕЗНИЦА

U Beogradu je pre osam godina osnovano Filatelističko društvo „ŽELEZNIČAR“ koje sada broji oko 60 članova železničara-filatelisti. Pored ostalih delatnosti, jedan od zadataka je da preko prigodnih izdanja i prigodnih poštanskih žigova obeležava značajnije manifestacije i godišnjice na Jugoslovenskim železnicama.

Početak ove godine je član FD „Železničar“ Jordan Peševski izdao „Katalog prigodnih poštanskih žigova Jugoslavije na temu železnice“ koji obuhvata sve žigove od 1938. godine (prvi žig sa ovom tematikom) do zaključno 1980. godine. U ovom peirodu su bila u upotrebi 193 prigodna poštanska žiga, a u 1981. godini još 10 ži-

FDŽ 4/82 – VI međunarodni sajam saobraćaja, veza i unutrašnjeg transporta u Beogradu,

FDŽ 5/82 – 120-godišnjica železničke pruge Zidani most-Sisak, i

FDŽ 6/82 – 120-godišnjica železničke pruge Sisak-Zidani most.

Društvo će do kraja godine izdati još dve karte i to: 15. novembra za 125-godišnjicu železničke pruge Banatsko Aranđelovo-Kikinda-Jimbolija (prva pruga u Vojvodini) i 5. decembra povodom 100-godišnjice železničke pruge Subotica-Kelebija.

Povodom stogodišnjice Sentgotardske pruge u Švajcarskoj, u Lucernu je juna meseca ove godine održana filatelistička izlo-

gova (izdati posebno kao prilog kataloga).

U toku godine, FD „Železničar“ je izdao šest prigodnih karata, obeležavajući sledeće jubileje i manifestacije:

Prigodna karta FDŽ 1/82 – VIII sportski susreti železničara Jugoslavije, održani u Varaždinskim toplicama,

FDŽ 2/82 – Sto godina železničke pruge Sisak-Sunja-Dobrljin,

FDŽ 3/82 – Centralna proslava dana železničara u Novom Sadu,

žba železničara-filatelisti na kojoj je izlagao i jedan izlagač iz Jugoslavije.

Jordan Peševski, Beograd

АЕРОФИЛАТЕЛИЈА

DVA CEPELINSKA PISMA IZ ARGENTINE ZA JUGOSLAVIJU

Cepelinska pisma, od prvih neratnih letova, pa do zadnjih letova cepelina 1939. godine, predstavljaju interesantno i atraktivno sakupljačko područje. U okviru toga, od posebnog interesa za nas su pisma upućena za Jugoslaviju.

Prvo cepelinsko pismo poslato iz Buenos Airesa za Novi Sad 13. septembra 1932. godine, prispelo u Fridrihshafen 21. septembra, što je obeleženo posebnim okruglim žigom, zatim avionom upućeno u Berlin i Minhen (22.IX) i najzad 23. septembra stiglo na zemunski aerodrom, što se vidi po trouglastom žigu.

Ovo je bio šesti južnoamerički let Graf Zeppelina LZ. 127; pismo – avionski koverat je frankirano između ostalog i specijalnom cepelinskom markom od 18 centi, izdatom avgusta tg., sa pretiskom „Graf Zeppelin 1932“.

2. pismo poslato 29. juna 1934. godine iz Buenos Airesa za Čoku, stiglo u Fri-

drihshafen 7. jula, avionom dopremljeno u Zemun, a željeznicom za Novi Sad, Suboticu i Čoku.

Ovo je bio treći južnoamerički let Graf Ceppelina u 1934. godini; pismo –

"VIA CONDOR"

*Accorista
Gedei Hubner
Cotier Baumert*

Jugoslavija

POR ZEPPELIN - "VIA CONDOR"

— poseban cepelinski koverat „Kondor-Cepelin, frankirano redovnim avionskim markama, nosi ljubicasti žig sa konturom cepelina i naznakom da se radi o letu Argentina—Evropa; dolazak u Evropu obeležen je ravnim cepelinskim žigom, a u Zemun — trouglastim žigom.

Ovim kratkim napisom pokušali smo da započnemo razmenu mišljenja na ovom interesantnom i nedovoljno proučenom području, vezanim jednim delom za našu zemlju, sa željom da doprinese daljem ispitivanju ove oblasti.

Prof. dr M. Josipović, Beograd

ВЕСТИ ИЗ ДРУШТАВА

ОБРЕНОВАЦ

ФД „ПАЛЕЖ“

Иницијативом неколицине фила-телиста — ентузијаста /пок. Мирко Шолаја, Трипко Милановић, Зоран Томанић и инж. Владимир Ићитовић/ 1973. године основано је у Обреновцу филателистичко друштво „Палеж“ — по старом називу овог места, у почетку са 15 чланова. Касније се број чланова знатно повећао, нарочито међу омладинцима. Обезбеђена је лепа и удобна просторија за одржавање састанака. Активност друштва своди се углавном на дистрибуцију нових издања.

Филателисти Обреновца предлажу објављивање адреса друштва и појединачно, ради контактирања. Пошту за ФД „Палеж“ упућивати на адресу: инж. Вла-

димир Ићитовић, 11500 Обреновац, Шабачки пут 40.

В. Ићитовић

ВАЉЕВО

ФД „А. Тараканов“

Филателистичко друштво „Александар Тараканов“ основано је јануара 1938. године, у априлу 1941. престало са радом, а крајем 1945. наставило своју делатност. Оно је један од оснивача СФС у Београду.

Друштво тренутно броји 93 члана, од тога 38 омладинца.

Рад друштва састоји се у деоби редовних издања, припремању изложби, комплетирању и сређивању збирки чланова.

Пропагирање филателије у граду и околини одвија се преко радио Ваљева, локалног листа „Напред“ и витрина са одговарајућим текстом и маркама, постављених у граду, као и преко Дома омладине, где се редовно одржавају изложбе. Наиме, последњих неколико година, редовно се организују добро запажене и посећене изложбе — нарочито од стране омладине /професори су доводили читава одељења ученика/.

За свој рад друштво је награђено од стране СФС.

Поводом десетогодишњице народног устанка, 1951. године друштво је приредило велику изложбу, на којој су учествовали филателисти из целе земље. Касније је организовано и неколико смотри.

Поводом смрти друга Тита, друштво је организовало изложбу под називом, „Тито на маркама“. Том приликом издат је пригодан коверат, а коришћен је и специјалан жиг.

Пошту за друштво слати на адресу: Стеван Новаковић, Хајдук Вељкова 18, 14000 Ваљево.

С. Новаковић

МЛАДЕНОВАЦ

ФД „КОСМАЈ“

Филателистичко друштво „Космај“ у Младеновцу, основано је децембра 1973. године. Има 31 одраслог члана и 36 омладинаца.

До сада су у Младеновцу приређене две изложбе: прва, априла 1978. године и друга од 4—8. априла 1981. „40. година револуције“ /специјални жиг и коверат/.

Највећи проблем овог друштва: нема сталне просторије за састанке. Пошту за ФД „Космај“ слати на адресу: Павле Ескић, Моме Стефановића 5, 11400 Младеновац

П. Ескић

ČETRDESETPET GODINA FILATELISTIČKOG KLUBA OSIJEK

Filatelistički klub Osijek, je osnovan 17. oktobra 1937. godine. On je nastavio rad ranijih podružnica koje su postojale u Osijeku. 19. oktobra 1919. je osnovana Podružnica HFD, pa zatim podružnica F.K. Zagreb, kasnije Filatelistički kružok tzv. „FILATELISTIČKI STO“. U periodu prije osnivanja kluba, osječki filatelisti su izdavali i dva filatelistička časopisa. 28. februara 1919. godine počeo je izlaziti „Jugoslovenski filatelista“, a 1937. godine „BALKAN EXCHANGE CLUB“. Godine 1921. za vreme održavanja Vidovanskog Sokolskog Sleta, osječki filatelisti izdaju i poštanske marke: redovne marke londonskog izdanja su stavljene na nalepnice.

U avgustu 1945. tj. odmah nakon oslobođenja Osijeka, Filatelistički klub obnavlja rad pod svojim starim imenom. 4 septembra 1953. godine održava svoju prvu izložbu, a do danas, ovaj klub je održao 14 izložbi i izdao 73 prigodne koverte sa toliko prigodnih žigova.

Klub je bio organizator više susreta slavonskih filatelista, uspostavio je saradnju sa više filatelističkih društava u zemlji, a već šesnaest godina saraduje sa Gradskim filatelističkim klubom iz Pečuja u Mađarskoj, gde su članovi našeg kluba više puta učestvovali na filatelističkim izložbama. Također su učestvovali i na izložbama u nekim gradovima naše zemlje i u inostranstvu.

Ovaj klub već treću godinu saraduje sa Društvima filatelista u Subotici i Somboru, te ove tri filatelističke organizacije svake godine u jednom od ovih mesta organizuje filatelističku izložbu „SUSRET GRADOVA“.

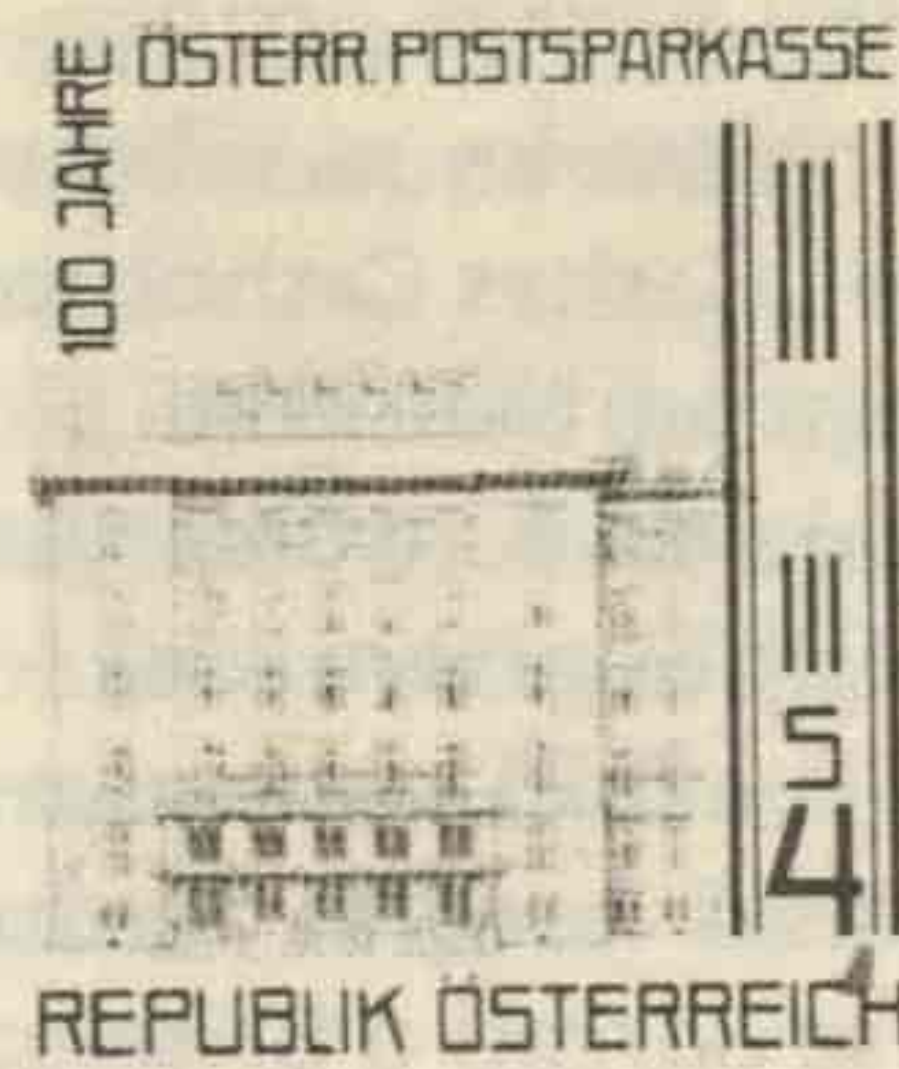
Poštu slati na adresu: Filatelistički klub Osijek, c/o Stanko Novaković, Vukovarska 100/III, 54000 Osijek

B. Novaković

AUSTRIJSKI PROGRAM

Austrijska Uprava pošta i telegrafa objavila je I deo programa izdanja za 1983. godinu, koji obuhvata 16 maraka; termini i nominale za pojedina izdanja, objaviće se kasnije.

- 4 S., 100-godišnjica austrijske poštanske štedionice,
- 4 S., 100-godišnjica rođenja dr Hildegard Burjan, osnivačice „Caritas socialis”,
- 9 S., marka iz redovne serije sa prikazom doline Ast (Koruška),
- 4 S., 75-togodišnjica „Dečije radosti”,
- 4 S., 7. svetski simpozijum za pejsmejke-re,
- 3 S., 900-godišnjica osnivanja zamka Gottweig,
- 4 S., 650-godišnjica gradskog prava Hohenemsa,
- „Svetska godina komunikacija 1983”
- 3 S., 100-godišnjica rođenja Josef Mathias Hauera,
- 6 S., 25-godišnjica „Austrian Airlines”
- 4 S., 100-godišnjica inspekcije rada,
- 4 S., 800-godišnjica grada Weitra,
- „Evropa CEPT 1983” – 100-godišnjica rođenja Viktor Franz Hessa, dobitnika Nobelove nagrade za fiziku, 1936. godine,
- Svetski kongres „Kiwanis international” u Beču,
- VIII svetski kongres za psihijatriju.

BELGIJSKI PROGRAM IZDANJA

Ministar komunikacija i PTT i državni sekretar za PTT najavljuju da će Uprava pošte tokom 1983. godine izdati sledeće marke:

- 21.1.1983: jedna marka sa viškom (10 F+2 F) povodom pedesetodišnjice fondacije „Caritas Catholica“
- 14.2.1983: serija od tri marke (7,50 F, 10 F i 50 F) posvećena istoriji tramvaja i pronalazaču trolejbusa K. van de Poele
- 7.3.1983: Belgijski crveni krst — serija od dve marke sa viškom (12 F + 3 F i 20 F + 5 F) sa temom „zdravlje kroz sport“
- 21.3.1983: Svetski kongres Međunarodne federacije za periodičnu štampu koji će se održati u Briselu: marka od 20 F
- 18.4.1983: serija od tri marke (7 F, 10 F i 17 F) sa temom „Žene“, prikazuje ženu na radnom mestu, u kući i kao rukovodioca preduzeća
- 25.4.1983: Dan marke (10 F) u okviru „Svetske godine komunikacija“
- 2.5.1983: marka posvećena procesiji Saint-Sang u Brižu (7,50 F)
- 16.5.1983: izdanje Europa CEPT (10 F i 17 F), posvećeno velikim delima ljudskog uma
- 13.6.1983: serija od dve marke (10 F i 20 F) pod naslovom „Kosmos“; prva, posvećena prvoj svetskoj izložbi „Kosmos — zemlja — mir“ koja će se održati u Briselu i druga, dvestagodišnjici pronalaska balona sa pogonom na topli vazduh
- 27.6.1983: turistička serija od četiri marke (2x7 F i 2x7,50 F) sa prikazima mesta Hastière, Landen, Mouscron i Torhout
- 12.9.1983. marka od 7 F povodom dvadesetih „Tinkfeesten“ u Heule
- 26.9.1983: marka posvećena malim i srednjim preduzećima u okviru evropske godine zanatstva i male privrede (10 F)
- 10.10.1983: Omladinska filatelija, marka od 7 F, posvećena selu kraljice Fabiole br. 1
- 24.10.1983: Belgijski izvoz — serija od tri marke od po 8,50 F
- 7.11.1983: marka od 17 F, povodom stogodišnjice pisca Henrika Konsians (Hendrik Conscience)
- 21.11.1983: marka od 10 F + 1 F, posvećena Božiću i Novoj godini
- 5.12.1983: serija „Solidarnost“ od tri marke (7 F + 1 F, 10 F + 2 F i 50 F + + 10 F) sa temom „Uniforme“; posvećeno lovačkom pešadijskom puku, kopljaničkom puku i grenadirskom puku

PROGRAM ENGLLESKE

- Slatkovodne ribe;
- Evropa 1983. „Velika ostvarenja ljudskog duha“;
- 350-to godišnjica graničnog puka „Royal Scots“;
- Baštovanstvo
- Britanska mornarica;
- Izložbe i proslave;
- Božić 1983.

15. februar: serija „Avanturisti sa Džersija“
 250-godišnjica rođenja kapetana Phillipa de
 Carteret (8, 11, 19 1/2, 24, 26, 29 p.)
 19. april: Evropa — Velika dela ljudskog
 uma (2x11 i 2x19 1/2 p.)
 21. jun: 19 1/2 c. skupština Međunaro-
 dnog udruženja frankofonskih parlamenta-
 raca
 20. septembar: 50-godišnjica Charlesa Wil-
 liam de Geyta (8, 11, 24, 26 p.)

januar: 100-godišnjica železnice
 mart: Dan Komonvelta
 maj: Evropa 1983 — velika dela ljudskog
 uma
 jul: događaji godine
 septembar: Božić 1983
 oktobar: 40-godišnjica sindikata
 novembar: brodovi

FINSKA: MARKE ZA ALANDSKA OSTRVA

Predviđeno izdavanje maraka Alandskih ostrva zasnovano je na dekretu od 5.2. 1982., a principi i praktične mere utvrđene su dogovorom između finske Generalne direkcije PTT i alandske pokrajinske vlade:

- inicijativu za izdavanje pojedinih izdanja ima Generalna direkcija PTT ili pokrajinska vlada,
- prihvata se umerena izdavačka politika Finske, u početku sa 7 do 12 maraka sa 3 do 5 motiva godišnje u tehnici uobičajenoj za finske marke; naziv zemlje će glasiti „Aland“
- za poštanske svrhe, marke Alanda će se prodavati samo na ovom ostrvlju i poništavaće se samo ovde; za filatelističke svrhe, prodavaće se u Mariehamnu i preko filatelističkog odeljenja Generalne direkcije PTT,
- frankiranje ovim markama dopušteno je samo na Alandskim ostrvima, a ovde se mogu koristiti i finske marke,
- prve alandske marke teba da budu izdate početkom 1984. godine, što zavisi od sredstava koja finskoj pošti za tu svrhu budu odobrena,
- celine i sveščice se u početku neće izdavati; planirano je, da se zavisno od potrebe uvedu automati sa natpisom „Aland“.

FRANCUSKI PROGRAM IZDANJA (ZA PRVU POLOVINU 1983. GODINE)

Prilikom otvaranja svetske filatelističke izložbe PHILEXFRANCE '82, 11. juna 1982. godine, francuski ministar pošta je na konferenciji za štampu objavio I deo programa izdanja za 1983. godinu, dok će se ostatak objaviti krajem 1982. godine:

- Dan marke 1983. (nastavak serije „Pismo u umetnosti“): „Čovek koji diktira pismo“ od Rembranta (marka sa viškom);
- Poznate ličnosti: André Messenger (1853—1929); arhitekt Gabriel (1698—1782); pisac i kritičar Max Paul Fouchet (1913—1980); kompozitor Hector Berlioz (1803—1869) —
 — marke sa viškom;
- Crveni krst: dve višebojne drvene skulpture „Bogorodica sa detetom“ (dobrotvorne marke sa viškom);
- Reprodukcije na markama (dela Rafaela, Gistava Doréa i Morisa Utrila);
- Filatelističke kreacije (dela Césara i Dewasnea);
- serija „Evropa 1983“ po jedinstvenoj temi „Velika ostvarenja ljudskog duha“ — „fotografija“ i „bioskop“;

- turistički motivi: Concarneau (Finisterre) i Brantôme (Dordogne);
- Kongres federacije francuskih filatelističkih društava u Marseju;
- dvestagodišnjica prvog ljudskog leta balonom sa toplim vazduhom;
- 100 godina francuske alijanse;
- svetska godina veze;
- 50 godina društva Air France;
- nacionalna meteorologija;
- 500-togodišnjica rođenja Martina Lutera;
- umetnički predmeti: bižuterija;
- borci pokreta otpora; 40 godina od smrti René Lewya i Bertie Albrechta;
- međunarodni dan žena: Danièle Casanova.

PROGRAM IZDANJA OSTRVA GERNSI (GUERNSEY)

januar:	100-godišnjica Boys' Brigade
mart:	Evropa 1983.
jun:	redovne marke za ostrvo Alderney
septembar:	100-godišnjica posete slikara Ogista Renoara
novembar:	zlatna era brodarstva Gernsija (I)

PROGRAM IZDANJA GRČKE

- Zimski sportovi i sportovi na vodi
- Evropa CEPT 1983.
- Ukrasi na pramcu kod grčkih brodova
- Godišnjice događaja 1983.
- Grčke zastave (redovna serija)

HOLANDSKI PROGRAM

Uz saglasnost ministra za transport i javne radove, holandski PTT će u 1983. godini izdati sledeće marke:

mart:	jedna marka obeležiće stogodišnjicu Kraljevskog holandskog turing kluba (ANWB);
april:	letnje izdanje – serija od četiri marke sa viškom, sa prikazima dela holandskih majstora – slikara;
maj:	serija od dve marke Evropa CEPT sa temom „Velika dostignuća ljudskog uma na području komuniciranja“. Nacrt će obuhvatiti putovanje kroz kosmos i upotrebu štampe u našem društvu;
jun:	dve marke sa temom „stil“ (razvoj u modernoj umetnosti i arhitekturi);
avgust:	Holandski crveni krst; serija od četiri marke sa viškom sa prikazima „Četiri ženevske konvencije“;
oktobar:	jedna marka u spomen 500 godina od rođenja crkvenog reformatora Martina Lutera;
novembar:	dečija dobrotvorna serija; četiri marke sa viškom (dete i okolina) i jedan blok.

PLAN IZDANJA NEMAČKE DR

Ministarstvo pošta i komunikacija NDR objavilo je izvod iz plana izdanja komemorativnih maraka za 1983. godinu:

- 150. godišnjica rođenja Johanesa Bramsa;
- zaslužne ličnosti nemačkog radničkog pokreta;
- 100. godina rođenja Oto Nuškea;
- istorijske većnice;
- lajpciški prolećni sajam;
- u počast Paul Robsona;
- u spomen organizacije otpora Schulze-Boysen/Harnack, boraca protivu fašizma i rata;
- uskotračne železnice u NDR;
- umetnička dela iz Državnih muzeja u Berlinu;
- proslava Karla Marksa 1983;
- kulture kaktusa u NDR;
- omladinski Sozphilex;
- VII gimnastičke i sportske svečanosti i IX dečja i omladinska spartakijada NDR;
- peščani i sunčani časovnici iz matematičko-fizičkog salona u Drezdenu;
- lajpciški jesenji sajam;
- međunarodna spomen obeležja;
- 30-godišnjica udarnih grupa radničke klase NDR;
- zgrade iz parka Sansusi;
- redovna avionska serija;
- proslava Martina Lutera 1983. u NDR;
- solidarnost;
- XIV zimske olimpijske igre (Sarajevo).

Termini, broj maraka u serijama i nominale — zasada nisu objavljeni.

PROGRAM SR NEMAČKE

Posle više sastanaka, Umetnički savet je odredio termine i odabrao nacрте za izve-
stan broj izdanja:

13. januar: Edith Stein (lik sestre karmelićanke, ubijene u Ošvjenćimu 1942. godi-
ne) (80 pf);
Progoni i otpor 1933—1945. (simboličan prikaz: ruža i bodljikave žice
(80 pf)
8. februar: serija povodom stogodišnjice rođenja arhitekta Waltera Gropiusa, sa mo-
tivima Bauhausa:
50 pf deo svetlosno-prostornog modulatora od Laszlo Moholy-Nagy,
60 pf delo slikara Josef Albersa: Sanctuary (Svetilište) 1942.
80 pf elemenat Bauhaus-arhiva u Berlinu, poslednje delo Valtera Gro-
piusa.
„Švapsko-alemanske poklade“ — (60 pf);
12. april: marka povodom vrtlarske izložbe IGA u Minhenu — simboličan prikaz:
cvet, biljka i sunce (80 pf);
serija „za sport“ (80+40 i 120+60 pf);
Omladinska serija: razvoj motocikla (50+20, 60+20, 80+40 i 120+60 pf);
5. maj: Evropa 1983, po temi „Velika dostignuća ljudskog duha“:
60 pf (pronalazak štamparije), 80 pf (otkriće elektromagnetskih talasa);
150-ta godišnjica rođenja kompozitora Johanesa Bramsa — Brams za
klavirom po fotografiji iz 1856. godine (80 pf);
100-godišnjica rođenja pisca Franca Kafke-silueta crkve i Kafkin potpis
(80 pf);
marka u vezi sa 450 godina od ustanovljavanja nemačkih propisa za či-
stoću piva (80 pf);

14. jul: 50. međunarodna auto-izložba u Frankfurtu na Majni – dinamički prikaz kretanja automobila (60 pf);
Dete i saobraćaj (80 pf);
11. avgust: 250-ta godišnjica rođenja Cristoph Martin Wielanda (80 pf);
100-godišnjica rođenja Otto Warburga (50 pf);
10-ta godišnjica prijema SR Nemačke u UN (80 pf);
150. godina „Das rauhe Haus“ u Hamburgu (80 pf);
Generalna skupština međunarodne unije za geodeziju i geofiziku u Hamburgu (120 pf);
6. oktobar: 500-godišnjica rođenja Martina Lutera (80 pf);
Dan marke 1983 (80 pf);
300 godina prvog iseljavanja Nemaca u Ameriku (120 pf);
Dobrotvorna serija: ugrožene alpske biljke (50+20, 60+30, 80+40 i 120+60 pf);
10. novembar: Osnovne demokratske ideje (80 pf);
150-godišnjica nemačke carinske unije (60 pf)
Božić 1983. (80+40 pf).

PROGRAM IZDANJA ZA ZAPADNI BERLIN

13. januar: serija od četiri vrednosti (50, 60, 80, 120 pf)
„Stare ulične pumpe“ (vidi „noviteti“);
15. februar: 150-godišnjica uspostavljanja optičko-mehaničke telegrafske linije između Berlina i Koblenca (80 pf);
12. april: Omladinska serija: razvoj motocikla (50+20, 60+30, 80+40 i 120+60 pf);
5. maj: 300 godina od rođenja slikara Antoine Pesne (50 pf);
Svetski hirurški kongres u Berlinu (60 pf);
14. jul: 100 godina od rođenja Joachim Ringelnatza (50 pf);
Međunarodna radio izložba u Berlinu (80 pf);
6. oktobar: Dobrotvorna serija: ugrožene alpske biljke (50+20, 60+30, 80+40 i 120+60 pf);
10. novembar: Božić 1983. (50+20 pf).

PLAN IZDANJA MARAKA SSSR

9. februar: 60-togodišnjica građanske avijacije SSSR (Aeroflot) – blok od 50 kopejki;
21. februar: 100-godišnjica rođenja vajara F.P. Tolstoja (1783–1873) – 4 kopejke;
23. februar: 65 godina sovjetske armije i flote – 4 kopejke;
11. mart: 70-togodišnjica rođenja akademika B.N. Petrova (1913–1980) – Interkosmos – 4 kopejke;
26. mart: 500-togodišnjica rođenja Rafaela – 1 marka;
12. april: Dan kosmonautike – blok od 50 kopejki;
13. april: 100-godišnjica rođenja kompozitora A.V. Aleksandrova (1883–1946) – 4 kopejke;
22. april: 113-togodišnjica rođenja V.I. Lenjina – blok od 50 kopejki;
30. maj: 60-togodišnjica formiranja Burjatske autonomne SSR – 4 kopejke;
16. jun: 20 godina od poleta prve žene u kosmos (Terješkova) – 4 kopejke;

20. jun: 85-togodišnjica rođenja akademika P.N. Pospelova (1858–1979) –
– 4 kopejke;
6. jun: 80-togodišnjica rođenja kompozitora Arama Hačaturjana (1903–1978)
– 4 kopejke;
24. jul: 200-tagodišnjica rođenja Simona Bolivara (1783–1830) – 4 kopejke;
30. jul: 80 godina od održavanja kongresa RSDRP – 4 kopejke;
30. septembar: 50 godina od poletanja balona-stratostata SSSR 1 – 4 kopejke;
25. oktobar: 100-godišnjica rođenja maršala A.I. Jegorova – 4 kopejke;
7. novembar: 66-togodišnjica Velike oktobarske socijalističke revolucije – 4 kopejke;
31. decembar: Nova 1984. godina – 6 kopejki.

Za izvestan broj izdanja termini nisu još određeni

- 2000 godina Taškenta – 4 kopejke;
- 125-togodišnjica ruske poštanske marke – blok od 50 kopejki;
- 1200-tagodišnjica rođenja Muhameda al-Herezmi – 4 kopejke;
- 400-tagodišnjica prvog ruskog štampara Ivana Fedorova – 4 kopejke;
- serija „ribolovačka flota SSSR“ (4, 6, 10, 15 i 20 kopejki);
- serija „istorija sovjetskog jedriličarstva“ (2, 4, 6, 20 i 45 kopejki);
- slike iz Ermitaža: holandska umetnost – Rembrant (4, 10, 20, 45 i 50 kopejki i blok od 1 rublje);
- slike iz Ermitaža: nemačka umetnost (4, 10, 20, 45 i 50 kopejki i blok od 1 rublje);
- serija „fauna“ – morske ribe (4, 6, 15, 20 i 45 kopejki);
- serija „flora“ – jesenje cveće (4, 6, 10, 15 i 20 kopejki);
- serija „Moskovske novogradnje“ (3, 4, 6, 20 i 45 kopejki);
- 200-godišnjica Lenjingradskog pozorišta S.M. Kirov – 4 kopejke;
- Međunarodna godina komunikacija – blok od 50 kopejki.

PLAN IZDANJA ŠPANIJE

Predviđeno je 13 izdanja sa 38 maraka (bez celina);

6. februar 1983: Španski grb (30 miliona) – domaća tarifa za pismo
23. mart 1983: serija od tri vrednosti (6 miliona) „Odeljenje za zaštitu države“
- 12/20. april 1983: Sport (vazдушna pošta) – 2 vrednosti od kojih je jedna sa motivom biciklizma (10 miliona)
29. april 1983: Majstori komične opere (zarzuela) – 6 miliona; 3 diptiha: 4+4, 6+6 i 9+9 Pts
5. maj 1983: Evropa CEPT (velika dela ljudskog uma)
1. Don Kihot (10 miliona), 2. prebacivač preko Nijagarinih vodopada, od Torres Quevedoa (8 miliona)
14. maj 1983: Godišnjica različitih ličnosti, serija od četiri vrednosti (6 miliona):
1. Francisco Salcillo (domaća tarifa), 2. Antonio Soler (međunarodna tarifa), Joaquín Turina (50 Pts), San Isidoro Labrador (100 Pts.)
- jun 1983: Dan marke: 1. Istorija pošte (10 miliona) – domaća tarifa, 2. Svet-ska godina komunikacija (8 miliona) – međunarodna tarifa
8. jun 1983: serija: „psi španske rase“ – 4 vrednosti, tiraž 8 miliona serija
22. jun 1983: serija „Veliki događaji“ (6 miliona)
1. Otkriće volframa, 2. 75-godišnjica skautskog pokreta, 3. 400-go-dišnjica univerziteta u Saragosi (50 pts)
21. septembar 1983: serija „Vitraži“ (6 miliona)
1. Katedrala u Leonu (domaća tarifa za dopisnice),

2. Katedrala u Geroni (domaća tarifa za pisma),
 3. Katedrale u Galiciji (međunarodna tarifa)
12. oktobar 1983: Izdanje „Amerika – Španija“ (8 miliona)
 Enpaner 83 – Paraguay
9. novembar 1983: Serija „Pejzaži i spomenici“ (8 miliona) – 5 vrednosti: 3 Pts. Motiv iz Livia, 6 Pts. Bazilika Santa Maria del Mar u Barceloni, reprodukcija – Ceuta/domaća tarifa), reprodukcija – Melilla/međunarodna tarifa), 50 Pts. reprodukcija – Sevilla
23. novembar 1983: serija od dve vrednosti Božić 1983. sa motivima iz umetnosti španske gotike (20 i 8 miliona)

Predviđeno je i nekoliko celina:

- mart/april: Dopisnice (1,1 miliona) 1. Avila (domaća tarifa), 2. Lugo (međunarodna tarifa)
24. jun 1983: Aerogrami (800.000) „Avioni nacionalne proizvodnje“
 1. Avion C-212 (tarifa za Evropu), 2. Avion C-101 (avionska tarifa za Ameriku)

PLAN IZDANJA SAD

Postmaster General William F. Bolger objavio je 29. oktobra 1982. godine da je utvrđen sledeći plan izdanja maraka SAD za 1983. godinu:

19. januar: „Nauka i industrija“ – marka koja prikazuje doprinos nauke i industrije rastu i razvoju SAD;
- februar: blok od četiri marke posvećen balonima (4x20 c); vertikalna marka levo – prikaz balona „Interpid“ koji je korišćen za vreme građanskog rata; vertikalna marka desno: balon Explorer II koji je 1935. godine korišćen za naučna istraživanja; u sredini: baloni na topao vazduh – posvećeno braći Mongolfier, pronalazačima balona na topao vazduh (200-togodišnjica);
25. mart: marka iz serije transportna sredstva;
13. april: marka u spomen hemičara Joseph Priestleya
5. maj: marka povodom 300-godišnjice prvih nemačkih iseljenika u Americi – i SR Nemačka i SAD prikazaće „Concord“ brod koji je prevezao grupu iseljenika;
17. maj: 100-godišnjica bruklinskog mosta;
18. maj: 50 godina Tenesee Valey Authority;
- maj/jun: „Medalja časti“;
9. jun: Scott Joplin;
11. jun: marka iz serije „veliki Amerikanci“: Thomas Hopkins Gallaudet;
25. jun: marka u spomen spisateljice Perl Bak;
6. jul: Sport: Babe Ruth, igrač bezbola (50 godina profesionalne All-Star-Game);
8. jul: marka u spomen pisca Nathaniel Hawthorne („Skarletno slovo“);
3. septembar: „Pariski mir“ (završetak američkog revolucionarnog rata);
14. septembar: 100-godišnjica Metropolitene opere;
- oktobar: Božić – dve marke.

Pored toga izdaće se još neke marke za koje nije fiksiran termin:

- „Volunteer – Lend a Hand“;
- „Civilian Conservation Corps“ – 50-togodišnjica organizacije „CCC“;

- Američki pronalazači: blok od četiri marke u počast Nikole Tesle, Edwin H. Armstronga, Philo T. Farnswortha i Charles Steinmetza;
- „Fizička spremnost” — marka posvećena važnosti dobrog fizičkog stanja;
- „Civil service” — 100-godišnjica;
- Tramvaji;
- 500 godina od rođenja Martina Lutera;
- Olimpijada 1984. — četiri bloka sa po četiri marke, dve poštanske karte i jedan aerogram.

SAD — ŠVEDSKA 1783—1983

Poštanska uprava SAD izdaje 24. marta 1983. godine marku od 20 centi (van programa), povodom 200-godišnjice potpisivanja ugovora o prijateljstvu i trgovini između Sjedinjenih država i Švedske.

Istog dana, poštanska uprava Švedske izdaje marku sa istim motivom, nominale 2,70 Kr. i tekstom na švedskom jeziku.

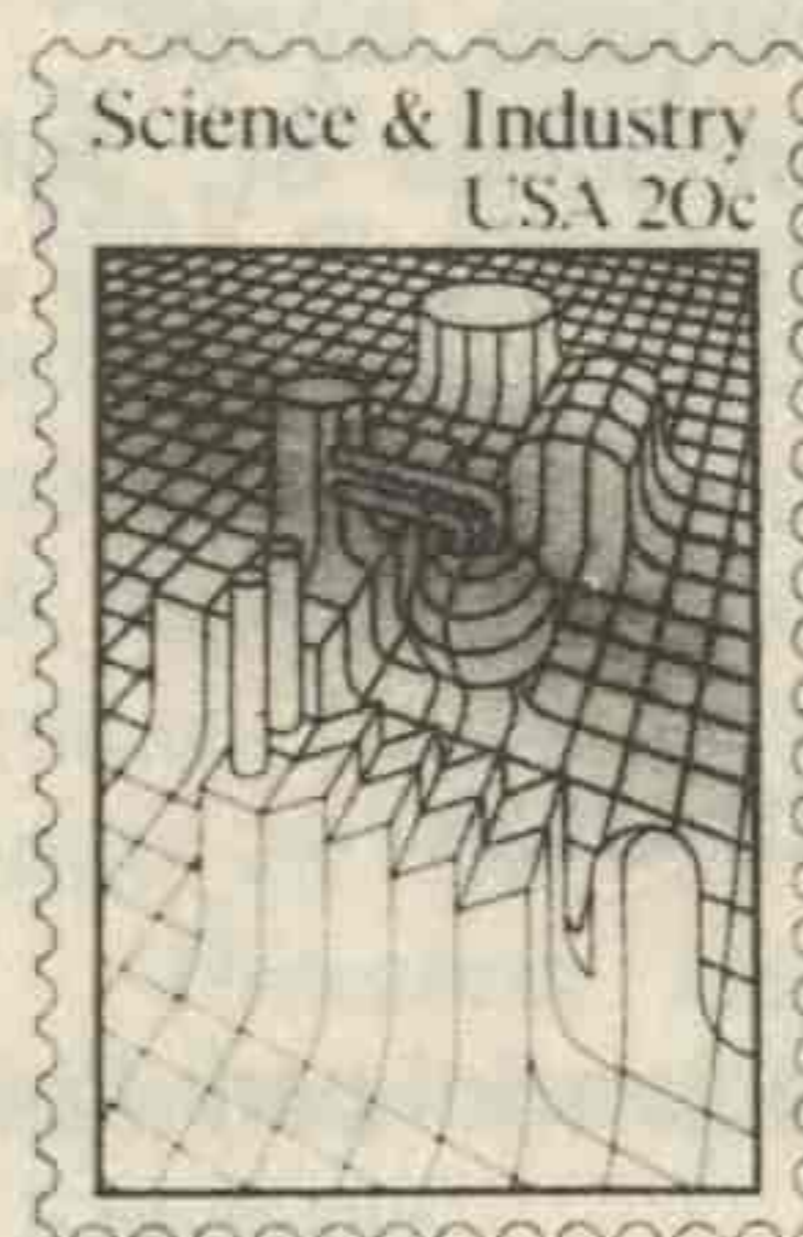
Nacrt za obe marke pripremio je švedski umetnik Dan Jonsson, a jedan od najboljih rezača u svetu, Czeslaw Slania, poljak koji sada radi u Švedskoj, uradio je rez.

Crtež prikazuje Bendžamina Franklina u sredini, levo njegov potpis, a sa desne strane veliki grb Švedske i potpis Gustava Philipa Creutzza.

Ovaj ugovor bio je prvi pakt SAD sa jednom neutralnom državom. Potpisan je šest meseci pre Pariskog ugovora, znači u vreme kada su SAD tehnički još bile u ratu i zavisne od Velike Britanije.

Dogovoreno je da tokom izvesnog perioda, švedska marka bude prodavana u SAD i obratno — američka u Švedskoj.

MARKE ZA ZVANIČNU POŠTU

Početakom 1983. godine počinje ispitivanje novog sistema korišćenja maraka, karata i koverata za zvaničnu upotrebu.

Marke će imati nominalu od 1, 4, 13, 17 i 20 centi, kao i 1 i 5 dolara. Prikaz: stilizovani orao i natpis „zvanična pošta SAD—za privatnu upotrebu kazna 300 \$”.

PLAN IZDANJA AUSTRALIJE (DO JULA 1983. GODINE)

12. januar: serija od četiri marke (27, 40, 65, 75 c.) — Stari vatrogasni uređaji
26. januar: Dan Australije (2x27 c.)
februar: Životinje Australije — 4 vrednosti redovne serije
mart: Dan Komonvelta
april: Kraljičin rođendan
jun: 50-godišnjica australijskih Jaycee
jun: 100-godišnjica ambulante St. John
jun: Životinje Australije — 5 vrednosti redovne serije

PLAN KANADSKIH IZDANJA

10. januar 1983: 5 \$ Nacionalni park Point Pelee — redovna serija
10. mart 1983: 30 c. Međunarodna godina komunikacija
14. mart 1983: 2 \$, Dan Komonvelta
8. april 1983: redovna serija (starinski upotrebnici predmeti — 35, 45, 50 i 60 c.)
22. april 1983: 2x30 c. pisci
23. jun 1983: 30 c. St. John Ambulance
28. jun 1983: 30 i 60 c. Univerzijada
30. jun 1983: 4x30 c. Nacionalni praznik
6. jul 1983: 30 c. međunarodni susret skauta
3. avgust 1983: 30 c. Sir Humphrey Gilbert
12. avgust 1983: 30 c. otkriće nikla u Sudburyju
16. septembar 1983: 30 c. F. Labelle, 30 c. Josiah Henson

3. oktobar 1983: serija „Parne lokomotive“ (2x30, 35 i 60 c.)
28. oktobar 1983: 30 c. juristički koledž Dalhousie
3. novembar 1983: serija „Božić 1983“ (30, 35 i 60 c.)
10. novembar 1983: 2x30 c. „Kanadska armija“

PLAN IZDANJA SOMALIJE

- predeli
- uniforme
- Dan ITU
- Kongres somalistike
- redovno izdanje

PLAN IZDANJA OSTRVA ST. KITTS (ZA 1983. I DELIMIČNO ZA 1984. GODINU)

januar: Uniforme III deo
april: Luke
avgust: 100-godišnjica Boy's Brigade
oktobar: Božić 1983.
januar 1984: život u moru

PLAN IZDANJA OSTRVA TONGA

14. mart 1983: Dan komonvelta (29 i 32 S)
— morski i vazdušni saobraćaj
— otvaranje aerodroma Ninafo'ou
— 10-togodišnjica banke Tonga
— otvaranje aerodroma Nuku'alofa
— literatura
— Božić

PROGRAM IZDANJA UJEDINJENIH NACIJA

28. januara 1983: Svetska godina komunikacija 4S 4; Frs 1,20; US \$ 0,20; 0,40
18. mart 1983: Sigurnost na moru
22. april 1983: Trgovina i razvoj
23. septembar 1983: Serija zastava IV (16 vrednosti)
18. novembar 1983: 35-godišnjica Deklaracije o pravima čoveka

Seriya „Zastave“ izdaće se samo u SAD-valuti, ostala izdanja takođe u švajcarskoj i austrijskoj.

Pretplata na marke i FDC Ujedinjenih Nacija kod nas, moguća je kod „Jugomarke“, Takovska 7, 11000 Beograd.

ЈУГОСЛАВИЈА

ПРИГОДНЕ ПОШТАНСКЕ ПРЕДОЛИМПИЈСКЕ МАРКЕ „XIV ЗИМСКЕ ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ – САРАЈЕВО 1984“

Поводом одржавања XIV зимских олимпијских игара у Сарајеву 1984. године, Заједница југословенских ПТТ издала је 4 пригодне предолимпијске марке следећих вредности и мотива:

4,00 дин. – МОСТ НА МИЉАЦКИ

6,10 дин. – МИНАРЕТ ЏАМИЈЕ У САРАЈЕВУ

8,80 дин. – ЕВАНГЕЛИСТИЧКА ЦРКВА У САРАЈЕВУ

15,00 дин. – СТАРА УЛИЦА У САРАЈЕВУ

XIV зимске олимпијске игре одржаће се у Сарајеву, главном граду Босне и Херцеговине, у времену од 8. до 19. фебруара 1984. године.

Сарајево се налази на надморској висини од 535 m и има веома повољан географски положај за развој многих зимских спортова јер је окружено планинама које су пуне идеалних спортских

терена. Надморска висина околних планина износи: Требевић – 1629 m, Јахорина – 1913 m, Бјелашница – 2067 m, Озрен – 1452 m, Романија – 1647 m и Трескавица – 2088 m, док је удаљеност места борилишта од Сарајева следећа: Требевић 18 km, Јаворина преко Пала 29 km, Велико Поље – Игман 27 km и Бјелашница 29 km.

Ликовна обрада марака је рад академског сликара Андреје Миленковића из Београда.

Штампање је извршено у Заводу за израду новчаница у Београду, у техници вишебојног офсета, у табацима од 9 комада марака.

Формат: марке 37 x 30 mm; слике 33 x 26 mm.

Зупчање: чешљасто $13^{1/4}$.

Датум пуштања у продају: 20. новембар 1982.

Франкатурна важност: неограничено од дана пуштања у продају. Истог дана „Југомарка“ пустила је у продају пригодан коверат и коверат првога дана издања /ФДЦ/.

**ПРИГОДНА ПОШТАНСКА МАРКА
„40-ГОДИШЊИЦА I ЗАСЕДАЊА
АВНОЈ-а“**

Поводом обележавања 40-годишњице I заседања Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије Заједница југословенских ПТТ издала је пригодну поштанску марку у вредности од 4,00 дин. тамно мркокармин/наранџаста

Полазећи од крупних победа које су 1941/42 извојевали народи Југославије над окупатором и домаћим издајницима, Централни комитет КПЈ стао је на становиште да су сазрели услови за образовање једног југословенског општеполитичког тела које би, примајући функцију највишег органа народне власти, изразило општејугословенски карактер ослободилачке борбе и њену револуционарну друштвено-политичку оријентацију и допринело унутрашњем јачању и међународној афирмацији народноослободилачког покрета У том циљу, Врховни штаб је позвао делегате народноослободилачког покрета из свих крајева Југославије на оснивачку скупштину Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије. Скупштина је одржана у ослобођеном Бихаћу 26. и 27. новембра 1942. године. На темељу поздравне речи друге Тита, реферата Моше Пијаде и Веселина Маслеше и дискусије делегата, Скупштина је донела одлуку о оснивању Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије /АВНОЈ/, упутила проглас народима Југославије и изабрала председништво АВНОЈ-а и његов Извршни одбор.

„На историјској скупштини 26. новембра 1942. године у Бихаћу, први пут у нашој историји састало се једно представништво свих наших народа, поникло из њихових редова у жељу борбе и у њиховим најтежим часовима. Оно је донијело далекосежне одлуке усмјерене да се до крајњих граница уједине напори свих родољубивих снага у револуционарној борби за коначно ослобођење земље и за срећнију будућност југославенских народа“. /ТИТО/.

На марки је приказана панорама града Бихаћа из времена НОБ-а.

Ликовна обрада марке је рад академског сликара из Београда, Душана Лучића.

Штампање је извршено у Заводу за израду новчаница у Београду, у техници вишебојног офсета, у табацима од 25 комада марака.

Формат: марке 37,5 x 30 mm; слике 33,5 x 26 mm.

Зупчање: чешљасто 13^{1/4}.

Датум пуштања у продају: 26 новембар 1982.

Франкатурна важност: неограничено од дана пуштања у продају. Истога дана „Југомарка“ је пустила у продају пригодан коверат и коверат првога дана /ФДЦ/.

**ПРИГОДНЕ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ
„УМЕТНОСТ У ЈУГОСЛАВИЈИ КРОЗ
ВЕКОВЕ – ЉУБЉАНСКА
ГРАФИЧКА ШКОЛА“**

Поводом прославе Дана Републике – 29. новембра Заједница југословенских ПТТ издаје традиционалну серију пригодних поштанских марака од пет вредности на тему уметности, ове године под називом „Уметност у Југославији кроз векове – Љубљанска графичка школа“, и то:

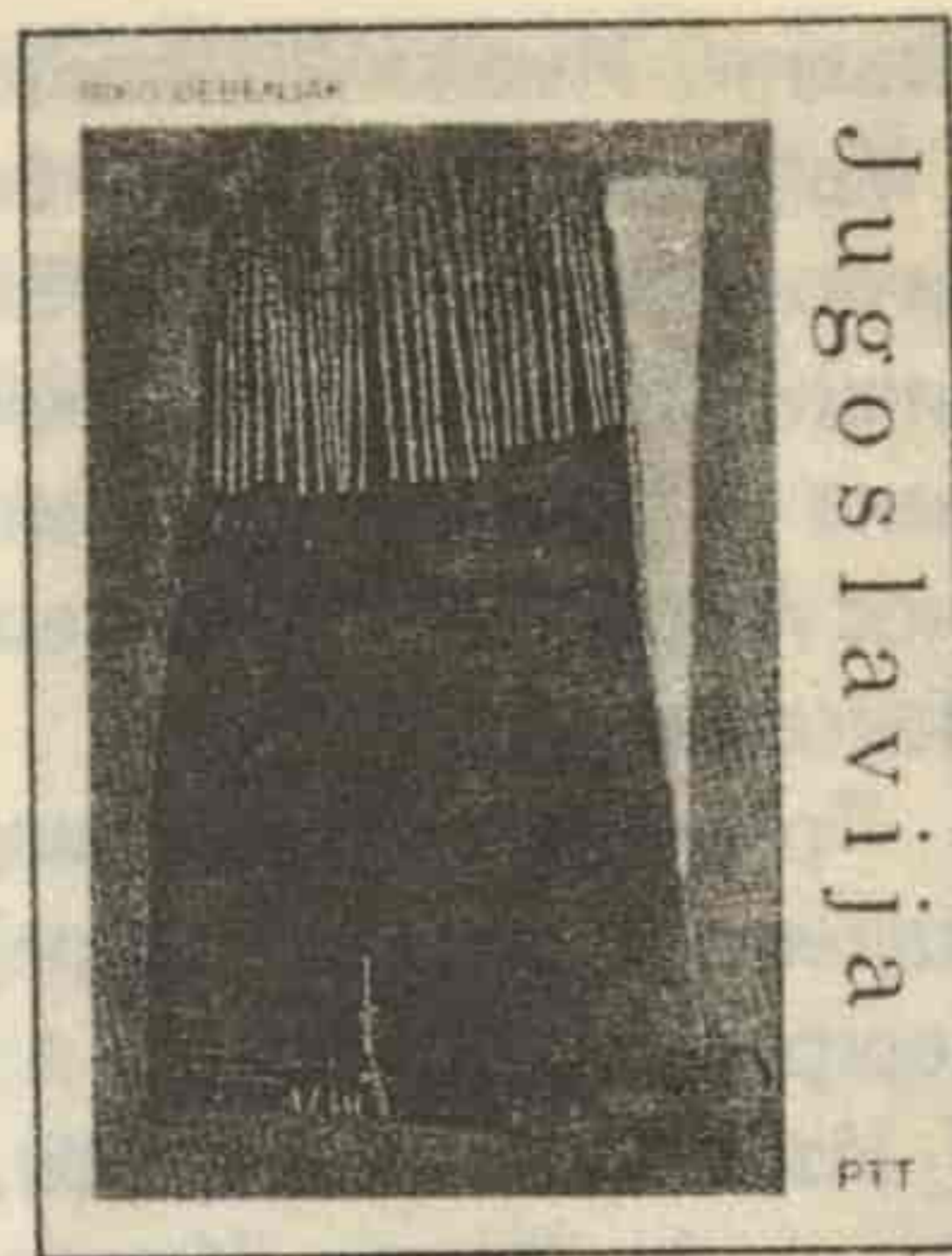
4,00 дин. – ЈОЖЕ ЦИУХА – „ПРОРОК НА ЗЛАТНОЈ ПОЗАДИНИ“,

6,10 дин. – АНДРЕЈ ЈЕМЕЦ – „ПУТОВАЊЕ ПРЕМА ЗАПАДУ“,

8,80 дин. – РИКО ДЕБЕЊАК – „ЦРНИ ЧЕШАЉ СА ЦРВЕНОМ ТРАКОМ“,

10,00 дин. – ЈАНЕЗ БЕРНИК – „ЗАПИС“,

15,00 дин. – АДРИАНА МАРАЖ – „ВИТРИНА“.

ЈОЖЕ ЦИУХА /1924, Трбовље/

Сликар и графичар. Студирао је на Академији за ликовну уметност у Љубљани где је такође завршио специјалну гимназију за зидно сликарство. Године 1974. и 1975. водио је течај на међународној летњој академији у Салцбургу. Имао је 25 самосталних изложби. Учествовао је на бројним изложбама југословенскога сликарства и графике у земљи и у иностранству.

АНДРЕЈ ЈЕМЕЦ /1934, Љубљана/

Сликар и графичар. Студирао је на академији за ликовну уметност у Љубљани где је сада професор на одсеку за сликарство. Имао је 27 самосталних изложби. Учествовао је на многобројним међународним изложбама /од V до XI биенала графике у Љубљани/.

РИКО ДЕБЕЊАК /1908, Канал на Сочи/

Графичар и сликар. Студирао је на уметничкој школи на вишем академском течају у Београду а касније у Паризу. Имао је преко 40 самосталних изложби, ретроспективу у Модерној галерији у Љубљани 1969. Међународне изложбе: I —

XI биенале графике у Љубљани, I, II и III биенале графике у Токију, II медитерански биенале у Александрији, V биенале у Сао Паолу, I — III биенале графике у Кракову.

ЈАНЕЗ БЕРНИК /1933, Гунцље код Љубљане/

Сликар и графичар. Студирао је на Академији за ликовну уметност у Љубљани где је сада професор. Имао је више од 30 самосталних изложби. Учествовао је на многобројним значајним међународним изложбама /II — XI биенале графике у Љубљани/.

АДРИАНА МАРАЖ /1931, Илirsка Бистрица/

Графичарка и сликарка. Студирала је на Академији за ликовну уметност у

Љубљани. Имала 20 самосталних изложби. Међународне изложбе: VI — XIII графички биенале у Љубљани, V и VI графички биенале у Токију, I биенале графике у Паризу, I биенале графике у Буенос Аиресу, VII медитерански биенале у Александрији.

Графичку обраду марака извршио је академски сликар Андреја Миленковић из Београда.

Избор мотива за ову серију марака извршио је Зоран Кржишник, историчар уметности.

Штампање је извршено у Заводу за израду новчаница у Београду, у техници вишебојног офсета, у табацима од 25 комада марака.

Формат: марке 48 x 37,5 mm; слике 44 x 33,5 mm.

Зупчање: чешљасто 13^{1/4}.

Датум издања: 27. новембар 1982.

Франкатурна важност: неограничено од дана пуштања у продају. Истога дана „Југомарка“ је пустила у продају два пригодна коверта и коверат првога дана издања /ФДЦ/.

ПРИГОДНА ПОШТАНСКА МАРКА „125-ГОДИШЊИЦА РОЂЕЊА УРОША ПРЕДИЋА“

Поводом 125-годишњице рођења Уроша Предића, Заједница југословенских ПТТ издала је пригодну поштанску марку у вредности од 4,00 дин. мркокармин /маслинасто мрко.

УРОШ ПРЕДИЋ, сликар /Орловат, Банат, 1857 — Београд, 1953/. Реалну гимназију завршио је у Панчеву. Године 1876. одлази у Беч и уписује се на академију. Вредан и даровит, убрзо се истакао као изврстан цртач и одличан у компоновању те 1877. добија стипендију Матице српске. Године 1880. ступа у „Meisterschule“ Ch. Griepenkerla, који га, после две године, узима у свој приватни атеље за сарадника. Ту је Предић добио прву велику наруџбину: 13 композиција из класичне митологије за дворану Горњег дома у новом бечком парламенту. Ови су радови пожњели велики успех и Предић постаје 1883. асистент бечке академије. Своју блиставу каријеру прекида 1885. и враћа се породици у Орловат. Да би обезбедио материјална средства за пут у Италију, ступа у преговоре са црквеном општином у Смедереву за сликање иконостаса. Исте године, прешао је у Србију и начинио скице у акварелу /данас у Народном музеју у Београду/. Српско-бугарски рат је прекинуо његов рад у Смедереву и Предић се, почетком 1886. настањује у Београду. Посвећује се жанр-сликарству и ради читав низ малих и великих композиција /Мали библиотекар, Мали филозоф, На кладенцу/ и историјску композицију Херцеговачки бегунци, скицирану још 1878. под утицајем Невесињског устанка.

Урош Предић је представник тзв. академског реализма који почива на основама бечке грађанске традиције, и у тематском и у занатском погледу. Његово сликарство се одликује виртуозном академском цртежном и класичном композицијом, али и завидним осећањем за психологију, атмосферу и материју /Весела браћа, Марљиве ручице/. Својим портретима и својим морализаторским композицијама Урош Предић заузима истакнуто место у српском сликарству XIX века.

Ликовна обрада марке је рад академског сликара Душана Лучића из Београда, према аутопортрету Уроша Предића.

Штампање је извршено у Заводу за израду новчаница у Београду, у техници двобојног офсета, у табацима од 25 комада марака.

Формат: марке 30 x 37,5 mm, слике 26 x 33,5 mm

Зупчање: чешљасто 13^{1/4}.

Датум пуштања у продају: 7. децембар 1982.

ПРИГОДНА ПОШТАНСКА МАРКА „40-ГОДИШЊИЦА ОСНИВАЊА САВЕЗА ПИОНИРА ЈУГОСЛАВИЈЕ“

Поводом 40-годишњице оснивања Савеза пионира Југославије, Заједница југословенских ПТТ издаје пригодну поштанску марку у вредности од 4,00 дин. кармин/сребрно.

Савез пионира Југославије је основан на I конгресу УСАОЈ-а /Уједињени савез антифашистичке омладине Југославије/ који је одржан од 27. до 29. децембра 1942. године у ослобођеном Бихаћу, у оквиру борбеног антифашистичког омладинског покрета.

У знак сећања на оснивање ове организације, одлучено је да се Дан Савеза пионира Југославије обележава сваке године, 27. децембра.

На марки је приказана значка Савеза пионира Југославије.

Ликовна обрада марке је рад академског сликара Димитрија Чудова из Београда.

Штампање је извршено у Заводу за израду новчаница у Београду у техници тробојног офсета, у табацима од 25 комада.

Формат: марке 24 x 37 mm, слике 20 x 33 mm

Зупчање: чешљасто 13^{1/4}

Датум пуштања у продају: 27. децембар 1982.

НАШИ ЖИГОВИ

AUSTRIJA (1 šiling = oko 3,6 dinara)

1. septembar 1982: 3 S (3,55 miliona) povodom dana geodeta (prikaz: globus na zgradi zavoda za baždarenje i merenje u Beču); FDC

9. septembar 1982: serija „Zaštita prirode – ugrožene životinje“, višebojne; FDC

3 S (3,6 miliona) velika dropija – *Otis tarda*

4 S (3,6 miliona) dabar – *Castor fiber*

6 S (3,6 miliona) tetreb – *Tetrao urogallus*

4. oktobar 1982: 3 S (3,55 miliona) višebojna, povodom 10-togodišnjice međunarodnog instituta za primenjenu analizu sistema (prikaz: sedište instituta – zamak Laksenburg)

11. oktobar 1982: 4 S (3,55 miliona) višebojna, povodom 70. kongresa zubnih lekara – FDI (prikaz: sv. Apolonija, zaštitnica zubnih lekara, nacrt na bazi stare portugalske slike iz 1500 godine. nije reprodukcija – prerađeno)

22. oktobar: 3 S (3,6 miliona), povodom 100-godišnjice rođenja kompozitora opereta Emerika Kalmana (1882–1953), prikazuje njegov portret.

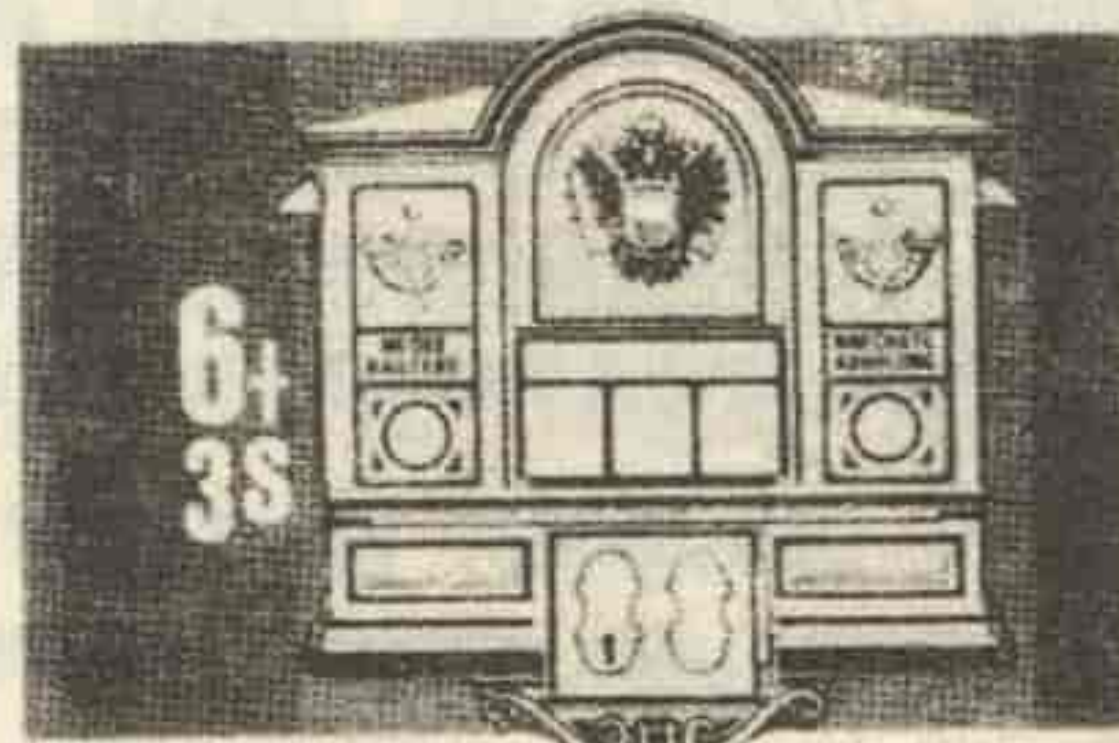
28. oktobar 1982: 3 S (3,55 miliona) višebojna, povodom 100-godišnjice rođenja pesnika i pisca Max Mella (portret)

11. novembar 1982: 4 S (3,55 miliona) višebojna, povodom 100-godišnjice koledža St. Georg u Istanbulu (simboličan prikaz).

11. novembar 1982: 6 S + 3 S (1,9 miliona) višebojna, povodom Dana marke 1982 (prikaz: poštansko sanduče sistema Mainz-Weber iz 1870. godine)

25. novembar 1882: 4 S (5,3 miliona), višebojna, povodom Božića 1982. Prikaz: jaslice u crkvi Damüls (Vorarlberg, od Erasmus Kerna (oko 1630. godine).

Marka „Moderna austrijska umetnost“ od 4 S, sa slikom

prof. Ernesta Fuchesa, koja je trebala da bude izdata u oktobru, verovatno će biti izdata u decembru 1982.

Austrijske marke i vrednosnice mogu se direktno nabaviti preko Oesterreichische Post, Briefmarkenversandstelle, A-1011 Wien, Oesterreich

BELGIJA (1 franak = 1,25 dinara)

13. septembar 1982: serija „Kultura 1982“, višebojne

7 F. (9 miliona), portret L.P. Boona (slikar i pisac – 1912–1979)

10 F. (5,4 miliona) „Poklonjenje Pastira“, slika Hugo van der Goesa (1440–1482)

12 F. (2,5 miliona), scena iz komada M. de Ghelerodea, pisca pozorišnih komada i pripovedaka (1838–1962)

17 F. (3 miliona), „Materinstvo“, slika Pierre Paulusa (1881–1959)

27. septembar 1982: 17 F. (3 miliona), dvobojna, povodom 100-godišnjice rođenja Abraham Hansa (1882–1930), narodnog pesnika (prikaz: njegova silueta)

4. oktobar 1982: 7 F. Omladinska filatelija – Godina skauta (prikaz: deca igraju lopte)

18. oktobar 1982: 10 F. Velika belgijska masonska loža „Grand Orient“ (prikaz: alegorija)

8. novembar 1982: 10+1 F. Božić i Nova Godina 1982 (prikaz: selo u snegu)

15. novembar 1982: 10 F. (9 miliona), višebojna, povodom 100-godišnjice rođenja kardinala Cardijna (1882–1967); prikaz: kardinal među narodom

29. novembar 1982: 20 F. (3 miliona), višebojna, povodom 800-togodišnjice rođenja sv. Franje Asiškog (prikaz: fragment slike majstora sv.

Franje, nazvane „Sv. Franja propoveda pticama“)

18. decembar 1982: serija i blok povodom međunarodne filatelističke izložbe „Belgica 1982“

7+2; 7,50+2,50; 10+3; 17+7; 20+9; 25+10 F, blok: 50+25 F.

Belgijske marke mogu se dobiti direktno kod Regie des postes belges, Division 1.3.0.1., Bureau des collectionneurs, B-1000 Brussels, Belgique

BERLIN (1 DM = oko 25,00 dinara)

14. oktobar 1982: dobrotvorna jesenja serija – različite vrste ruža

50+20 pf. Floribunda-grandiflora

60+30 pf. Teehibride

80+40 pf. Floribunda

120+60 pf. Minijturna ruža, višebojne

10. novembar 1982: 80 pf. višebojna, povodom 250-godišnjice rođenja građevinara Carla Gotthard Langhansa (1732–1808) – svojeručni crtež zgrade pozorišta u Šarlotenburgu (1790). U ovoj se zgradi nalazi danas Muzej za preistoriju.

10. novembar 1982: serija „Berlinski pejzaži“, dvobojne

50 pf. Borsigova vila

60 pf. crkva sv. Petra i Pavla
80 pf. vila v.d. Heydta

10. novembar 1982: 50+20 pf. višebojna, povodom Božića; prikaz: poklonjenje kraljeva, detalj sa oltara St. Petri-crkve u Hamburgu iz 1380. godine (majstor Bertram).

13. januar 1983: serija „Stare ulične pumpe iz vremena oko 1900 godine“; četvorbojna heliogravura

50 pf. pumpa na Klausenerplatzu

60 pf. hidrant na Chamissoplatzu

80 pf. pumpa u Schlosstrasse

120 pf. pumpa na uglu Kurfürstendamm i Leibnitzstrasse

Za sva izdanja postoji žig prvog dana kod pošte Berlin 12.

Marke Berlina nabavljaju se kod Versandstelle für Postwzeichen, Postfach 12 09 50, 1000 Berlin 12 i u Frankfurtu, kao i za marke SR Nemačke.

DANSKA (1 kruna = oko 7,20 dinara)

23. septembar 1982: 1,80 kr. mrka, povodom 500-tegodišnjice prve knjige odštampane u Danskoj (prikaz štamparske prese). Biskup Carl Rønnow je 1482. godine pozvao štampara Johann Snella iz Libeka u Odense, da odštampa brevijar od oko 1000 strana (Breviarum Ottoniense).

23. septembar 1982: serija povodom 100-godišnjice rođenja crtača Roberta Storm Peterse-na (1882–1949), koji je 1913. uveo strip sa tri čovečuljka i Nummermannom, a 1922.

strip sa Peter Vimmelskaftom i njegovim pratiocem pingvinom Pingom:

1,50 kr. višebojna – tri čovečuljka i Nummermann, i
2,00 kr. višebojna – Peter i Ping.

4. novembar 1982: 2,70 kr. višebojna povodom 500-todišnjice univerzitetske biblioteke u Kopenhagenu (prikaz pečata biblioteke).

Pretplata na nove marke i FDC može se izvršiti kod Postens Filатели, Raadhuspladsen 59, DK-1550 København V, Danmark.

FRANCUSKA (1 Franak = oko 8,85 dinara)

6. septembar 1982: 4 F. (6 miliona), slika „La dentellière” (čipkarica) od Vermera (Louvre)

6. septembar 1982: 2,90 F. (10 miliona), Zamak Ripaille (gornja Savoja)

20. septembar 1982: 3,30 F. (8 miliona) povodom stogodišnjice Udruženja francuskih vatrogasaca (prikaz: vatrogasci u dejstvu)

20. septembar 1982: 4 F. (5,5 miliona), plastika „La famille” (porodica), od M. Boyana

Marc Boyan, rođen 1921. u Sofiji, radi u Parizu kao skulptor od 1946. godine, u drvetu, granitu, oniksu, a naročito – kalaju. Grupa prikazana na marki prikazuje oca, majku i dete i izražava radost života.

27. septembar 1982: 1,80 F. (10 miliona) „Marionete”

11. oktobar 1982: 1,80 F (8 miliona) ragbi

18 oktobar 1982: 1,80 F. (10 miliona) Viša srednja škola

18. oktobar 1982: 1,80 F. (12 miliona) grad Lille

25. oktobar 1982: 1,60+ +0,30 F. prof. Andre Chantemesse (iz serije „Čuvene ličnosti”)

3. novembar 1982: dopuna redovne serije „Liberté” – 6 vrednosti
0,60; 0,70; 0,80; 0,90; 3 i 4 F.

6. novembar 1982: 4 F (5,5 miliona), slika „La chambre turque” (turska soba) od Balthusa

15. novembar 1982: 2,60 F. Otkriće uzročnika TBC (prikaz: dr Koch, mikroskop, mikroskopski preparat)

22. novembar 1982: serija „Crveni krst 1982” – ilustracija iz dela Žila Verna

1,60+0,30 F. „Mesec dana u balonu”

1,80+0,40 F. „20.000 milja pod morem” – kapetan Nemo

6. decembar 1982: 1,60 F. Prvi let Laté-Južni krst (godišnjica)

Francuske marke mogu se dobiti direktno kod Service philatelique des postes et telecommunications, 61–63 rue de Douai, 75436 Paris Cedex 09

GRČKA (1 dragma = oko 0,90 dinara)

20. septembar 1982: serija povodom 200-godišnjice rođenja borca za slobodu Georgis Karaiskakisa (1782–1827); višebojne; zvanič. FDC; prikazi: detalji sa umetničkih slika

12 dr. (8,2 miliona) „Karaiskakis u vojnom loguru u Pireju”
50 dr. (800.000) „Karaiskakis utonuo u misli”

20. septembar 1982: serija „Međunarodna amnestija — godina nestalih“, višebojne, zvanični FDC

15 dr. (12,2 miliona) „Nestali Kiprani“

75 dr. (800.000) „Međunarodna amnestija“

8. novembar 1982: serija i dva bloka „Narodni otpor 1941—1944“, četvorbojna; zvanični FDC

1 dr. (6 miliona) „Demonstracija 25.3.1942. u Atini“

2 dr. (5 miliona) „Žrtve u Kalavriti“

5 dr. (4 miliona) „Partizanska akcija u Trakiji“

9 dr. (7 miliona) „Početak borbe na Kritu“

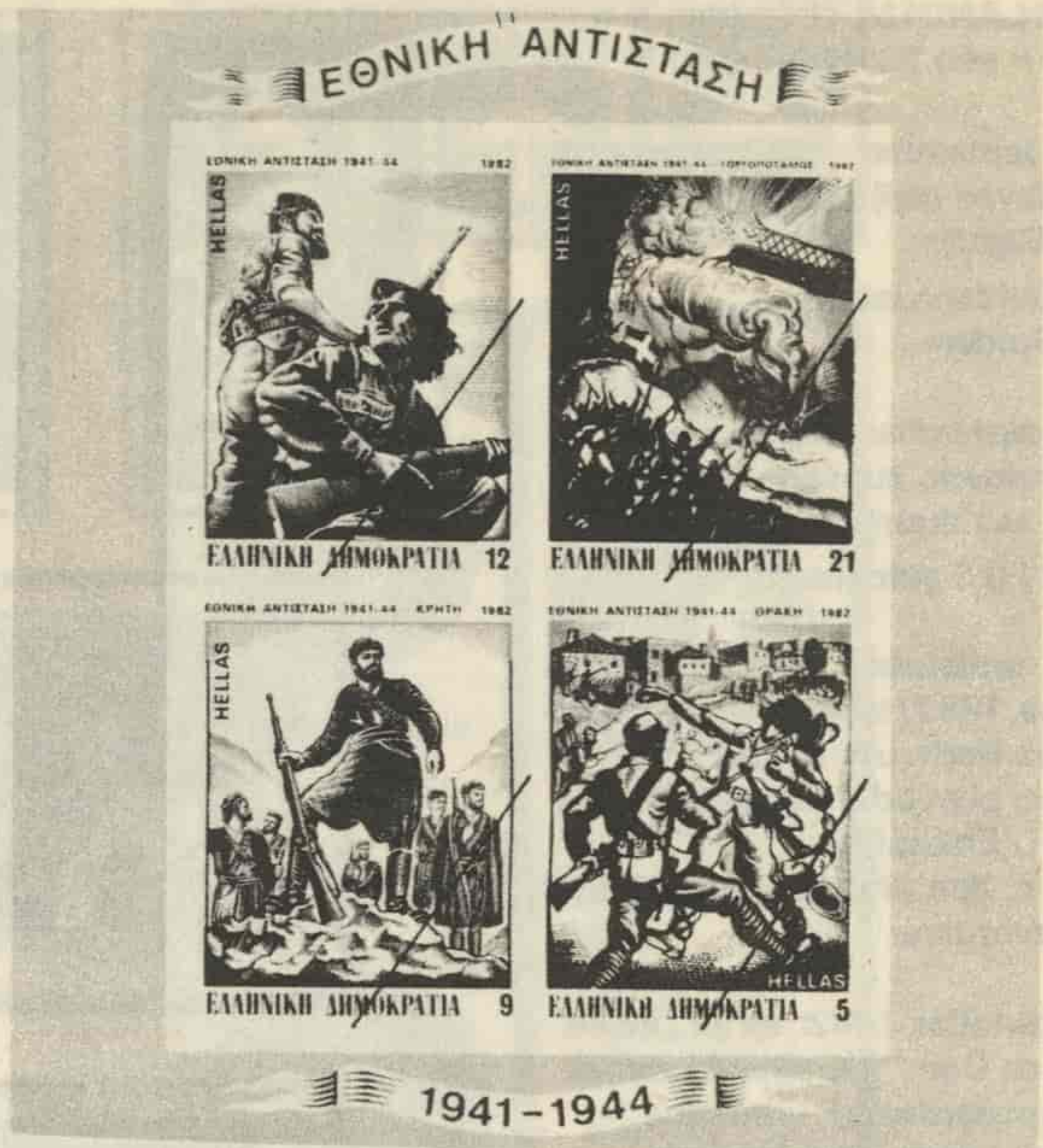
12 dr. (9 miliona) „Partizan i partizanka“

21 dr. (5 miliona) „Gorgopotamos“

30 dr. (7,2 miliona) „Kaisariani“

50 dr. (800.000) „Borba u severnoj Grčkoj“

Blokovi (500.000), formata 81x90 mm: 5, 9, 12 i 21 dr., i 1, 2, 30 i 50 dr.

6. decembar 1982: „Božić 1982“ — diptih
9+21 dr. „Hristovo rođenje“, starohrišćanski reljef (Vizantijski muzej)

Grčke marke mogu se naručiti kod Hellenic Post Office, Philatelic Service, 100 Aiolou Street, Athens 131, Grece

HOLANDIJA (1 Gulden – florin = oko 23,00 dinara)

2. septembar 1982: marke iz redovne serije sa slikom kraljice Beatrix

1 Gulden violet
5 Gulden

2. septembar 1982: marke za automate, zupčane sa dve strane, sa slikom kraljice Beatrix

1,2 i 6,5 guldena

16. septembar 1982: serija Evropa 1982; višebojne, sa prikazima starih utvrđenja

50 c. plan odbranbenih utvrđenja u Enkhuizenu
70 c. deo plana fortifikacije u Coevordenu

5. oktobar 1982: serija „Paleis op de Dam“ (Kraljevski zamak u Amsterdamu); višebojne

50 c. fasada, plan i presek
70 c. palata i spomenik oslobođenja

16. novembar 1982: serija „Dobrotvorne marke za decu“ sa viškom i blok; simbolični prikazi

50+30 c. ptica u dečijoj uobrazilji

60+20 c. dete se identifikuje sa mačkom

65+20 c. dete pokazuje ogledalo

70+30 c. identitet odraslog deteta

Blok: 4x50+30 c. i 1x60+20 c. i natpisi.

Holandske marke se mogu dobiti preko PTT centralę direktie, Philatelic service, Postbus 30051, 9700 RN Groningen, Nederland

LIHTENŠTAJN (1 franak = oko 29,00 dinara)

20. septembar 1982: serija „Čovek i rad“, višebojne; FDC, maksimum karte

30 Rp. zemljoradnja

50 Rp. vrtlarstvo

70 Rp. šumarstvo

1,00 F. mlekarstvo

20. septembar 1982: serija povodom 150-togodišnjice rođe-

nja slikara Moritza Menzingera (1832–1914), višebojne; FDC, maksimum karte

40 Rp. Neu-Schellenberg, akvarel 1861

50 Rp. Vaduz, akvarel 1860

1. F. Bendern, akvarel 1868

Moritz Menzinger je rođen u Karansebešu, u Mađarskoj i kao dete donešen u Lihtenštajn. Kao učitelj crtanja u austrijskim vojnim školama, bavio se slikarstvom i posećivao Akademiju za lepe umetnosti u Beču 1870/71. Umro u Ueberlingenu na Bodenskom jezeru. Često je posećivao Lihtenštajn.

6. decembar 1982: serija „Božić 1982“, višebojne; FDC, maksimum karte prikazi: skulpture iz katedrale u Churu

20, 50 i 80 Rp. delovi kasnogotskog oltara završenog 1492. godine; skulptor Jakob Russ

6. decembar 1982: serija „Sli-

ke čuvenih posetilaca Lihtenštajna II“; FDC, maksimum karte

40 Rp. car Maksimilijan I

70 Rp. Georg Jentsch, švajcarski vojskovođa

80 Rp. Angelica Kaufmann, slikarka

1,00 F.F. von Sigmaringen

Marke Lihtenštajna mogu se dobiti kod Official Philatelic Service, FL-9490 Vaduz, Liechtenstein

NEMAČKA DR (1 M = oko 20,00 dinara)

7. septembar 1982: 35 pf. (4 miliona) plava, crvena, crna – Međunarodni spomenik u Auschwitz-Birkenau (Ošvjenčim).

Na mestu logora u kome je uništeno preko 4 miliona ljudi, otkriven je 16.IV 1967. ovaj spomenik, delo grupe umetnika: Pietro Cascella, Giorgio Si-

moncini, Jerzy Januszkiewicz, Julian Paka. FDC i specijalni žig od 7.IX—6.XI 1982.

7. septembar 1982: 10 pf. (16 miliona) višebojna, povodom IX kongresa Međunarodne federacije boraca pokreta otpora u Berlinu (znak federacije — FIR).

FDC i specijalni žig od 7.IX—6.XI 1982.

21. septembar 1982: serija „jesenje cveće“ — višebojne

5 pf. (5 miliona) *Anemone hepensis*

10 pf. (16 miliona) *Tagetes patula*

15 pf. (5 miliona) *Gazania hybr.*

20 pf. (8 miliona) *Helianthus annuus*

25 pf. (5 miliona) *Chrysanthemum — carinatum*

35 pf. (2,1 miliona) *Cosmos bipinnatus*

FDC za slikom *Gazania hybr.*, i specijalni žig sa slikom anemona, od 21.IX—20.XI 1982.

5. oktobar 1982: serija „vozila za koristan teret u NDR“ — višebojne

5 pf. (5 miliona) ambulatna kola B 1000

10 pf. (16 miliona) kamion za polivanje i pranje

20 pf. (8 miliona) putnički omnibus LD 3000

25 pf. (5 miliona) teretna kola

35 pf. (5 miliona) teretna kola W 50

85 pf. (2,1 miliona) cisterna za mleko W 50

FDC sa natpisom „IFA-mobile-DDR“ i specijalni žig sa slikom kamiona od 5.X—4.XII 1982.

19. oktobar 1982: 20 pf. (8 miliona) višebojna, povodom XXV sajma budućih majstora u Berlinu) simboličan prikaz sa znakom „MMM“ i značkom FDJ).

FDC sa slikom industrijskog robota ZIM-10, specijalni žig od 19.X—18.XII 1982.

20. oktobar 1982: redovna avionska serija (početne vrednosti), sa prikazom stilizovanog aviona i pisma (bez FDC)

30. pf. zeleno/crno
40 pf. tamnozeleno/crno
1 DM plavo/crno

9. novembar 1982: kao priprema za proslavu Martina Lutera 1983. u NDR, izdata je serija:

10 pf. (16 miliona) Gradski pečat Eislebena iz 1500. godine

20 pf. (8 miliona) Luter kao junjer Jürg 1521. od L. Cranacha

35 pf. (5 miliona) Gradski pečat Wittenberga iz 1500. godine

85 pf. (2,1 miliona) Portret Martina Lutera 1528. (radionica L. Cranacha)

Pored toga izdaće se tabačić sa 5x20 pf. u dva reda u tiražu od 2,1 milion i maksimum karta sa vrednošću od 85 pf. Specijalni žig od 9.XII do 8.I 1983.

23. novembar 1982: serija „dečje igračke“ iz 1830. godine — različita zanimanja, višebojne

10 pf. drvodelja
20 pf. obućar
25 pf. pekar
35 pf. bačvar
40 pf. štavioč
70 pf. oštrač
Tiraž 2,1 milion tabačića. Nema FDC.

Specijalni žig od 23.XI—22.I 1983.

SR NEMAČKA (1 DM = oko 25,00 dinara)

14. oktobar 1982: dobrotvorna jesenja serija — različite vrste ruža — višebojne; specijalni žig Bonn

50+20 pf. Teehybride
60+30 pf. Floribunda
80+40 pf. ruža Bourbon
120+60 pf. Polyantha — Hybride

14. oktobar 1982: 80 pf. višebojna, povodom Dana marke 1982, na temu „pa piši opet“ (prikaz: pisači sto i pribor za pisanje)

14. oktobar 1982: 60 pf. višebojna, povodom 400-tegodišnjice uvođenja gregorijanskog kalendara (prikaz: tumačenje gregorijanskog kalendara Johannes Rascha 1586)

10. novembar 1982: serija „Predsednici SR Nemačke — višebojne 5x80 pf. u bloku formata 13x10 cm (prikazi: predsednici Heuss, Lübke, Heinemann, Scheel i Carstens)

10. novembar 1982: 80+40 pf. višebojna, povodom Božića (prikaz: Hristovo rođenje po slici majstora Bertrama iz crkve sv. Petrija u Hamburgu iz 1380. godine). Specijalni žig u Bonu.

Marke SR Nemačke mogu se dobiti kod Versandstelle für Postwertzeichen, Postfach 2000, 6000 Frankfurt 1 i kod Versandstelle für Postwertzeichen, Postfach 2000, 8480 Weiden.

SSSR

6. septembar 1982: 6 kop. (5,4 miliona) višebojna, povodom Međuzonskog turnira za prvenstvo sveta u šahu za muškarce u Moskvi (prikaz: amblem FIDE, figura kralja, vrh Kremlja)

6. septembar 1982: 6 kop. (5,4 miliona), višebojna, povodom Međuzonskog turnira za prvenstvo sveta u šahu za žene u Tbilisiju (prikaz: amblem FIDE, šahovska figura, spomenik Gorgasalu)

10. septembar 1982: 4 kop. (4,5 miliona), karminilila, po-

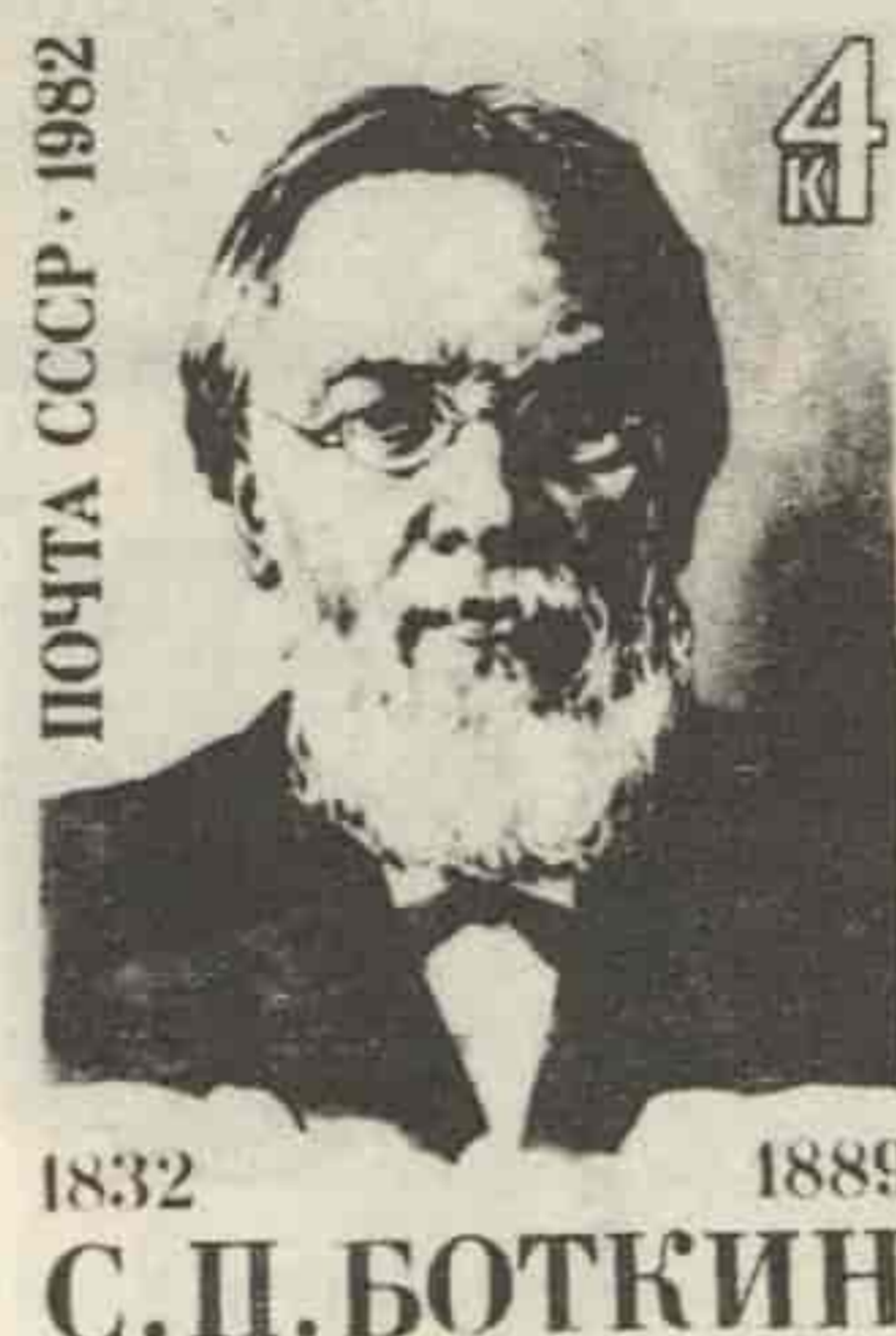

МАРШАЛ СОВЕТСКОГО СОЮЗА
Б.М. ШАПОШНИКОВ
1882-1945

vom 100-godišnjice rođenja maršala B.M. Šapošnikova (prikaz: portret)

10. septembar 1982: 6 kop. (4,4 miliona), višebojna, povodom 70-godišnjice Afričkog nacionalnog kongresa za Južnu Afriku (simboličan prikaz)

17. septembar 1982: 4 kop. (4,2 miliona), zelena, povodom 150-togodišnjice rođenja S.P. Botkina, osnivača ruske naučne i vojne terapije (prikaz: portret)

1832 1889
С.П. БОТКИН

17. septembar 1982: 50 kp. (900.000) višebojna u numerisanom bloku formata 90x

Гвардейская Краснознаменная подводная лодка С-56

Гвардейский базовый тральщик Т-205
«Г А Ф Е Т Ъ»

x60 mm, povodom 25-togodišnjice leta prvog sovjetskog sputnjika (prikaz: raketa na poletištu i kosmičko prostranstvo)

22. septembar 1982: 6 kop. (1,2 miliona), marka od 6 kop. od 6. septembra u vezi Međuzonskog turnira za muškarce sa pretiskom „A. Karpov — osvajač osam šahovskih Oskara“ (na ruskom jeziku)

22. septembar 1982: serija „Ratna flota SSSR“ sa prikazima brodova iz vremena Otađbinskog rata; višebojna

4 kop. (5,3 miliona) podmornica S-56

6 kop. (5 miliona) minonosac „Gremjaščij“

15 kop. (4,7 miliona) minolovac T-205 „Gafelj“

20 kop. (5,2 miliona) krstarica „Krasnij Krim“

45 kop. (5 miliona) linijski brod „Sevastopolj“

12. oktobar 1982: 4 kop. (4,7 miliona), višebojna, povodom 65-togodišnjice velikog oktobra (grb, Kremlj, sputnjik i natpis)

Гвардейский эскадренный миноносец
«ГРЕМЯЩИЙ»

Гвардейский крестоносец «КРАСНЫЙ КРИМ»

Краснознаменный линейный корабль
«СЕВАСТОПОЛЬ»

14. oktobar 1982: 4 kop. (500.000) dopisnica u počast ukrajinskog narodnog pesnika Jakuba Kolasa (slika na marki: otvorena knjiga i potpis; levo portret Jakuba Kolasa)

25. oktobar 1982: serija „60-togodišnjica osnivanja Sovjetskog Saveza“, višebojne; tiraž: 5,3 miliona serija

10 kop. Deklaracija i dogovor o obrazovanju SSSR

10 kop. Industrijalizacija i kolektivizacija

10 kop. Pobjeda u Otadžbinskom ratu

10 kop. Razvoj socijalnog društva

10 kop. Borba za mir

10 kop. Sprovođenje u život odluka XXVI kongresa KPSS

ŠVAJCARSKA (1 Franak = oko 29,00 dinara)

25. novembar: serija Pro Juventute 1982, višebojne (četiri vrednosti prikazuju ruže); FDC

10+10 c. (stara vaga za pisma)

20+20 c. („lepa Portugalka“)

40+20 c. (Hugh Dickson)

70+30 c. (Mermaid)

80+40 c. (madame Caroline)

28. novembar 1982: redovna serija „običaji“ – dopunska vrednost

30 c. zelena

Švajcarske marke mogu se dobiti preko Wertzeichenverkaufsstelle, CH-3030 Bern, Schweiz

ŠPANIJA (1 Pezeta = oko 0,50 dinara)

27. septembar 1982: serija povodom XXIII međunarodnog železničkog kongresa u Malagi (10 miliona); višebojna heliogravura

9 ptas. vagon i rode

14 ptas. stara lokomotiva

33 ptas. lokomotiva Santa Fe

12. oktobar 1982: 33 ptas. (10 miliona), dvobojna duboka štampa, povodom 400-godišnjice smrti Santa Tereze (prikaz: slika St. Tereze)

31. oktobar 1982: 14 ptas. (10 miliona) dvobojna duboka štampa, povodom puta pape Jovana Pavla II po Španiji (prikaz: papa)

5. novembar 1982: serija „Predeli i spomenici“, dvobojna duboka štampa

4 ptas. (10 miliona) arapski dolap u Alcantarilla

6 ptas. (10 miliona) engleska banka u Madridu 1782–1982

9 ptas. (6 miliona) skulptura „El cachorro“ u Sevilli

14 ptas. (6 miliona) kula San Martin u Teruelu (mudejar stil)

33 ptas. (6 miliona) vrata sv. Andrije, Villapando (Zamora)

17. novembar 1982: serija „Navidad 1982“ (Božić), višebojna heliogravura

14 ptas. (40 miliona) „Tri kralja“, flamanska skulptura (Parohijski muzej u Lovarrubiasu-Burgos)

33 ptas. „Begstvo svete porodice u Egipat“, fragment slike primitivca iz Valensije (Muzej lepih umetnosti, Valensija)

Španske marke mogu se dobiti preko Direccion General

de Correos y Telecomunicacion, Seccion de Filatelia, Palacio de Comunicaciones, Madrid 14, Espagne

ŠVEDSKA (1 Kruna = oko 8,60 dinara)

9. oktobar 1982: serija „Divlje orhideje“ u bloku (cena 10 Kr.); spec. žig sa prikazom orhideje; štampa Enchede en Zonen, Holandija

1,65 Kr. *Dactylorchis sambucina*

2,40 Kr. *Cypripedium calceolus*

2,70 Kr. *Orchis mascula*
1,65 Kr. *Epipactis palustris*

24. novembra 1982: 5x1,40 Kr., serija „Božić 1982“ (sveščica od 10 maraka sa 5 različitih motiva – prikazi vitraža iz XIV veka iz crkve u Lye, na ostrvu Gotland); spec. žig; Heliogravura Harrison and Sons

24. novembar 1982: serija „Dobitnici Nobelove nagrade“ u sveščici od 5x2,40 Kr. sa šematskim prikazima iz oblasti atomske fizike i godinom dodele nagrade

2,40 Kr. ljubičasta, Niels Bohr (1922)

2,40 Kr. crvena, E. Schrödinger (1933)

2,40 Kr. zelena, L.de Broglie (1929)

2,40 Kr. ljubičasta, P. Durac (1933)

2,40 Kr. crvena, W. Heisenberg (1932)

Švedske marke mogu se dobiti preko PFA, S-10502 Stockholm, Sweden

VELIKA BRITANIJA
(1 funta = oko 110,00 dinara)

13. oktobar 1982: serija „Britanska industrija automobila“; Prikazi: stara i savremena kola; višebojne; FDC

15 1/2 p. Austin 7 (1923) /Austin Metro

19 1/2 p. Ford T/Ford Escort
26 p. Jaguar SSI (1931) /Jaguar XJ6

29 p. Silver Ghost (1907) /Silver Spirit

17. novembar 1982: serija „Božić 1982“ sa prikazima scena po starim božićnim pesmama; višebojne; FDC

12 1/2 p. „While Shepherds Watched Their Flocks“

15 1/2 p. „The Holly and the Ivy“

26 p. „We Three Kings of Orient Are“

29 p. „Good King Wenceslas“

Britanske marke mogu se dobiti direktno kod The British Post Office Philatelic Bureau, Lothian House, 124 Lothian Street, Edinburgh EH3 9BB, Scotland

OUN (1 dolar SAD = oko 64,00 dinara)

(1 franak švajc. = oko 29,00 dinara); (1 šiling austr. = oko 3,6 dinara)

24. septembar 1982: serija „Zastave članica OUN“ (III izdanje) 16x20 c; tiraž 5 miliona; štampa Courvoisier; zvan. FDC

– Austrija, Malezija, Sejšeli, Irska (tabak 9),

– Mozambik, Albanija, Dominika, Solomonska ostrva (tabak 10),

– Filipini, Svasilend, Nikaragva, Burma (tabak 11),

– Cabo Verde, Gijana, Belgija, Nigerija (tabak 12).

17. novembar 1982; serija „Održavanje i zaštita prirode“ 20 i 28 c; 0,40 i 1,50 F; 5 i 7 S

Marke Ujedinjenih Nacija mogu se dobiti putem pretplate kod RO Jugomarka, Takovska 7, 11000 Beograd

ПРИБЛИЖНЕ ВРЕДНОСТИ ВАЛУТА

(stanje sredinom novembra 1982)

Približna vrednost evropskih valuta

Zemlja	Valuta	Za	Približno dinara
Albanija	1 Lek = 100 quintar	1 L.	7,00
Andora	francuska i španska valuta		
Austrija	1 Schilling = 100 groschen	1 Sš	3,60
Belgija	1 Franc = 100 centimes	1 Fb	1,25
Danska	1 Kroner = 100 oere	1 Kr	7,20
Farska ostrva	danska valuta		
Finska	1 Marka = 100 penni	1 fMk	11,60
Francuska	1 Franc = 100 centimes	1 Ff	9,00
Gernsi (Guernsey)	engleska valuta		
Gibraltar	engleska valuta		
Grenland	danska valuta		
Grčka	1 Drachma = 100 lepta	1 dr	0,90
Džersi (Jersey)	engleska valuta		
Holandija	1 Gulden = 100 cents	1 G	23,00
Island	1 Krona = 100 Aurar	1 Kr	1,00
Irska	1 Pound = 100 pence	1 P	85,50
Italija	1 Lira = 100 centesimi	100 l.	4,50
Kipar	1 Pound = 100 mils	1 P	185,00
Lihtenštajn	švajcarska valuta		
Luksemburg	1 Franc = 100 centimes	1 F	1,25
Malta	1 Pound = 100 cents = 1000 mils	1 P	179,00
Mađarska	1 Forint = 100 fillir	1 F	1,50
Men	engleska valuta		
Monako	francuska valuta		
SR Nemačka	1 DM = 100 pfennig	1 DM	25,00
Norveška	1 Krone = 100 oere	1 Kr.	8,85
Poljska	1 Zlota = 100 groszy	1 Zl.	0,20
Portugalija	1 Escudo = 100 centavos	1 E	0,80
Rumunija	1 Leu = 100 bani	1 l.	1,50
San Marino	italijanska valuta		
Španija	1 Peseta = 100 centimos	1 pta.	0,50
Švajcarska	1 Franc = 100 centimes (Rappen)	1 fs.	29,00
Švedska	1 Krona = 100 oere	1 Kr.	8,60
Turska	1 Lara = 100 kurusa	1 L.	0,50
Vatikan	italijanska valuta		
Velika Britanija	1 Pound = 100 pence	1 P.	110,00

Približna vrednost valuta azijskih zemalja i zemalja Okeanije (za francuske posede vidi pregled za frankofonske zemlje)

Avganistan	1 Afgani = 100 puls	1 Af.	1,30
Australija	1 Dollar = 100 cents	1 d.A.	60,00
Bahrein	1 Dinar 1000 fils	1 D.	178,50
Butan	1 Ngultrum = 100 chetrums	1 N.	7,00

Zemlja	Valuta	Za	Približno dinara
Brunei	1 Br. dollar = 100 cents	1 d. Br.	30,00
Bangla Deš	1 Taka = 100 paisas	1 T.	2,50
Burma	1 Kyat = 100 pyas	1 K.	6,00
Kina NR	Renminbi (Yuan) = 10 chiao = 100 fen	1 Y.	35,50
Kukova ostrva	novozelandska valuta		
Hong Kong	1 Dollar HK = 100 cents	1 d. HK	13,00
Indija	1 Rupee = 100 paise	1 Re	5,20
Indonezija	1 Rupiah = 100 sen	1 R.	0,10
Irak	1 Dinar = 1000 fils	1 D.	213,00
Iran	1 Rial = 100 dinars	1 R.	0,80
Izrael	1 Shekel = 100 agorot	1 Sh.	7,00
Japan	1 Yen = 100 sen	1 Y.	0,23
Jordan	1 Dinar = 1000 fils	1 D.J.	192,00
Kiribati	australijska valuta		
Koreja Severna	1 Won = 100 jun	1 W.	65,00
Koreja Južna	1 Won = 100 shon	1 W.	0,10
Kuvajt	1 Dinar = 1000 fils	1 D.	221,00
Laos	1 Kip = 100 at	1 K.	6,50
Liban	1 Pound = 100 piastres	1 PL	16,00
Makao	1 Pataca = 100 avos	1 Pat.	12,00
Malezija	1 Ringgit = 100 sen	1 §	26,60
Maldivska ostrva	1 Rupee = 100 larees	1 R.	13,00
Mongolija	1 Tughrik = 100 mongo	1 T.	20,00
Nauru	australijska valuta		
Nepal	1 Rupee = 100 paisas	1 d.Nz	50,00
Norfolk	australijska valuta		
Novi Zeland	1 Dollar NZ = 100 cents	1 d.NZ	50,00
Oman	1 Rial = 1000 Baisas	1 R.	180,00
Pakistan	1 Rupee = 100 paisas	1 R.	4,50
Papua-Nova Gvineja	1 Kina = 100 toea	1 K.	95,00
Filipini	1 Peso = 100 centavos	1 P.	8,00
Katar	1 Ryal Qat. = 100 Dirhams	1 R.	17,50
Saudijska Arabija	1 Ryal = 20 Qursh = 100 halala	1 R.	18,50
Singapur	1 dollar S. = 100 cents	1 d.	30,00
Solomonska ostrva	1 doll. Sol. = 100 cents	1 d. Sol.	70,00
Šri Lanka	1 Rupee = 100 cents	1 Re	3,05
Sirija	1 Pund = 100 piastres	1 P.S.	17,00
Tajvan	1 T. dollar = 100 cents	1 T.d.	1,20
Tailand (Siam)	1 Baht = 100 Satang	1 B.	3,00
Tonga	1 Pa'ang = 100 seniti	1 P.	68,00
Ujedinjeni arapski emirati	1 Dirham = 100 fils	1 D.	17,00
Vijet Nam	1 Dong = 10 chao = 100 sau	1 d.	30,00
Jemen (Arab Republic)	1 Ryal = 100 fils	1 R.	12,00
Jemen (Democratic People's Republic)	1 Dinar = 1000 fils	1 D.	180,00
Zapadna Samoa	1 Tala = 100 sene	1 T.	68,00

Približna vrednost valuta afričkih zemalja (bez frankofonskih zemalja)

Zemlja	Valuta	Za	\$ USA	Dinara
Angola	1Kwanza = 100 Lwei	1 K	0,037	2,30
Botsvana	1 Pula = 100 Thebe	1 P	1,37	86,50
Burundi	1 Franc = 100 centimes	100 F	1,11	70,00
Zelenortska ostrva	1 Escudo = 100 centavos	1 E	0,025	1,60
Ekvatorijalna Gvineja	1 Eqpwele = 100 centimos	100 E	0,67	42,12
Egipat	1 Pound = 100 piastres = = 1000 milliemes	1 PE	1,25	79,00
Etiopija	1 Birr = 100 cents	1 B	0,48	31,00
Gambija	1 Dalasi = 100 Bututs	1 D	0,60	37,50
Gvineja	1 Syli = 100 Cory	1 S	0,0517	3,20
Gvineja-Bisau	1 Peso = 100 centavos	1 P	0,03	1,85
Kenija	1 Shilling = 100 cents	1 S	0,12	7,60
Lesoto	1 Loti = 100 Lisente	1 L	1,33	84,00
Libija	1 Dinar = 1000 Dirhams	1 DL	3,33	213,00
Malavi	1 Kwacha = 100 Tambala	1 K	1,2	75,60
Mauricius	1 Rupee = 100 cents	1 Re	0,12	7,60
Mozambik	1 Metical = 100 centavos	1 M	0,035	2,20
Nigerija	1 Naira = 100 Kobo	1 N	1,85	116,50
Ruanda	1 Franc = 100 centimes	100 F	1,08	68,00
Sao Tomé e Príncipe	1 Dobra = 100 centimes	1 D	0,03	1,85
Sejšelska ostrva	1 Ruppe = 100 cents	1 Re	0,17	10,70
Siera Leone	1 Leone = 100 cents	1 Le	0,93	58,60
Somalija	1 Shilling = 100 cents	1 S	0,16	10,00
Južna Afrika, Jugo- zapadna Afrika	1 Rand = 100 cents	1 R	1,33	85,00
Sudan	1 Pound = 100 piastres = = 1000 milliemes	1 PS	2,02	127,00
Svazilend	1 Lilangeni = 100 cents	1 L	1,33	84,00
Tanzanija	1 Shilling = 100 cents	1 S	0,12	7,60
Uganda	1 Shilling = 100 cents	1 S	0,003	0,20
Zair	1 Zaire = 100 Makuta = = 10000 Sengi	1 Z	0,20	12,65
Zambija	1 Kwacha = 100 Ngwee	1 K	1,25	79,00
Zimbabve	1 Dollar = 100 cents	1 D	1,60	100,00

NAPOMENA: 1. Za vrednost valuta tzv. frankofonskih zemalja, vidi posebni pregled za ove zemlje

Približna vrednost valuta tzv. frankofonskih zemalja (nezavisne zemlje koje su nekada bile pod francuskom upravom)

Zemlja	Valuta	Odnos prema francuskom franku (frf)	Približan odnos prema dinaru na bazi 1 frf = 9,00 dinara
Alžir	1 Din. alg. (D)	1 D = 1,20 frf	1 D = 10,80 dinara
Tunis	1 DT = 1000 milliemes	1 mil. = 0,0116 frf	1 mil. = 1,05 dinara 1 DT = 105 dinara
Maroko	1 DM	1 DM = 1,10 frf	1 DM = 9,90 dinara

Afričke zemlje, Komori i Malgaška republika Mali	1 fr CFA 1 fr Mali	1 fr CFA = 0,02 frf 50 fr CFA = 1 frf 100 fr CFA = 2 frf 1 fr Mali = 0,01 frf 100 fr Mali = 1 frf	100 fr CFA = 18,00* din. 100 fr Mali = 9,00 din.
Džibuti Mauritanija	1 fr Djib. 1 Um	100 fr Djib. = 3,93 frf 1 Um = 0,10 frf 1 Um = 5 fr CFA	100 fr Djib. = 35,40 din. 100 Um = 9,00 din.
Nova Kaledonija, Polinezija, Volis i Futuna	1 fr CFE	1 fr CFE = 0,055 frf	1 fr CFA = 0,495 din. 10 fr CFA = 4,95 din. 100 fr CFA = 49,5 din.
Vanuatu (ranije: Novi Hebridi)	1 Vatu	1 Vatu = 0,0619 frf	1 Vatu = 0,557 din.

* Afričke zemlje: Benin, Gabon, Centralno-afrička republika, Niger, Toga, Senegal, Čad, Obala Slonovače

Približna vrednost valuta američkih zemalja

Zemlja	Valuta	Za	§ USA	Dinara
Antili holandski	1 Gulden = 100 cents	1 G	0,60	38,50
Argentina	1 Peso = 100 centavos	1000 P	0,02	1,28
Bahamska ostrva	1 Dollar B. = 100 cents	1 §Bah.	1,03	66,00
Barbados	1 Dollar = 100 cents	1 d.	0,54	34,60
Belize (britanski Honduras)	1 Dollar = 100 cents	1 d.	0,64	41,00
Bermudska ostrva	1 Dollar = 100 cents	1. d.	1,00	64,00
Bolivija	1 Peso = 100 centavos	1 P.	0,08	5,10
Brazil	1 Cruzeiro = 100 centavos	100 C.	0,58	37,10
Čile	1 Escudo = 100 centesimos	1 E.	0,035	2,25
Dominikanska repu- blika	1 Peso = 100 centavos	1 P.	1,00	64,00
Ekvador	1 Sucre = 100 centavos	1 S.	0,04	3,75
Gvatemala	1 Quetzal = 100 centavos	1 Q.	1,00	64,00
Haiti	1 Gourde = 100 centimes	1 G.	0,20	12,80
Honduras	1 Lempira = 100 centavos	1 L.	0,50	32,00
Jamajka	1 Dollar J. = 100 cents	1 d.J.	0,60	38,50
Kajmanska ostrva	1 Dollar Cay. = 100 cents	1 d.C.	1,00	64,00
Kanada	1 Dollar C. = 100 cents	1 d.C		52,00
Kolumbija	1 Peso = 100 centavos	1 P.	0,05	3,20
Kosta Rika	1 Colon = 100 centimos	1 C.	0,15	9,60
Kuba	1 Peso = 100 centavos	1 P.	1,00	64,00
Meksiko	1 Peso = 100 centavos	1 P.	0,10	6,40
Panama	1 Balboa = 100 centesimos	1 B.	1,00	64,00
Paragvaj	1 Guarani = 100 centesimos	1 G.	0,008	0,51
Peru	1 Sol. = 100 centavos	1 S.	0,02	1,30
SAD	1 Dollar USA = 100 cents	1 §	1,00	64,00
Salvador	1 Colon = 100 centavos	1 C.	0,40	25,60
Surinam	1 Gulden = 100 cents	1 G.	0,560	35,85
Urugvaj	1 Peso = 100 centesimos	100 P	0,27	17,30

МАЛИ ОГЛАСИ

Nudim Poljsku, ČSSR, DDR, Mađarsku, SSSR, Rumuniju, Kubu, Vijetnam i Mongoliju.

Tražim jugoslovensku tematiku. Pisati engleski, nemački, ruski.

— Piotr Jablonowski, ul. Swietojanska 106/5
81-388 Gdynia, Polska
— Kajetan Kaminski,
ul. Powstania Wielkopolskiego
78 C/15
81-470 Gdynia, Polska

Razmena: fudbal i fauna. Jezik: poljski, ruski, nemački.
Jaroslav Gudzinski, ul. Boczna 36/3
67-400 Wschowa, Polska

Razmena: fudbal i fauna. Jezik: poljski, ruski, nemački.
Pavel Kajzer, ul. Koszciuszki 14/4
67-400 Wschowa, Polska

Razmena: flora, fauna, sport, kosmos, reprodukcije, numizmatika.
Bohdan Koltun
27-634 Swieciechów, woj. Tarnobrzeg, Polska

Želim razmenu.
Kazimierz Terlecki, ul. Cybisa nr. 8/2
41-902 Bytom, Polska

Menjam marke, pisma, razglednice. Pisati engleski, srpskohrvatski, ruski, nemački.
R.F.Hrabal — c/o Gibalova Dubravka H.Q. — Zubeka 23
841 01 Bratislava 4, ČSSR

Želim razmenu.
O.S.Filipov, ul. Frunze 36
SSSR 323010 s.Verbki

Želim razmenu frankature.
Sergej Novikov, ul. Dovatorcev 65/2, kv. 5
SSSR 355042 g. Stavropolj 42

Menjam SSSR čiste 1957/82 za Jugoslaviju 1960/2. Pisati srpskohrvatski, ruski, nemački.

Vladimir Ilijkiv
SSSR 292240 Mežirečje 3,
Ljovovskaja obl., Sokalj. r—n.

Tražim LP-ploče, postere i muzičke časopise — nudim marke SSSR 1918—1982 i drugi kolekcionarski materijal
A.S. Muratov, Gagarina 199
A—27
SSSR Harkov — 80

Tražim prijateljsku razmenu sa jugoslovenskim sakupljačima.
Eduar Silvestrov, ul. Konstitucij 9, kv. 2
SSSR 334320 Evpatorija — 1

Želim razmenu sa Jugoslavijom.
Vladimir Grišin, ul. 9. maija 37, kv. 36
SSSR 334320 Evpatorija — 1,
Krym

Menjam SSSR za Jugoslaviju po temi flora, fauna, umetnost, kosmos i normalna izdanja. Pisati ruski ili engleski.
N.V. Krjučkov, ul. Maljigina 22—1—108
SSSR 129345 g. Moskva

U razmenu želim Jugoslaviju, Paragvaj, arapske zemlje i kolonije.
Cretu Daniela, str. Aleea Tinelor nr. 8
2150 Cimpina, Romania

Nudim Rumuniju i Čehoslovačku. Tražim Jugoslaviju.
ing. Viorel Lis, Soseana Stefan cel Mare nr. 60, bloc 41, sc. 60, ap. 36
Bucuresti, Romania

Želim razmenu, nudim Tursku. Šaljem turski katalog za izbor željenih maraka.
Demir Aytug, Laka Caddesi 77/A
Gamlik/Ayvalik, Turkey

Student želi razmenu maraka.
Carlos Ebel Gutiérrez, Sur 71 No. 433
09450 Mexico, D.F., Mexico

Želim razmenu sa Jugoslavijom.
R.Logger, Hendrik de Bruynstraat 1711
1065 EC Amsterdam, Holland

Želim specijalne žigove na pismima ili kartama.
Arno Bederke, Ladestrasse 1

D—2071 Hoisdorf, BR Deutschland

Nudim čiste marke, FDC, žigove, CM, SSSR, ČSSR, u zamenu za čiste marke Jugoslavije, FDC, žigove, CM, časopise, katalog Jugoslavije, Albaniju i zapadne države, na bazi Yvert 1982.

Denisjuk, Viktor Ananievič
SSSR 292241 Ljovovskaja obl., s.Selec d. 162

Za čistu Jugoslaviju, Albaniju, SAD, Kanadu i Zapadnu Evropu, Dajem SSSR, Kubu, Mongoliju, Koreju, Vijetnam. Pisati: ruski, francuski, engleski, nemački.
A. Roscin
SSSR 390039 Riazan—39,
P.O.Box 87

Menjam marke sa sakupljačima iz Jugoslavije i Grčke.
Andrej Vlasov
SSSR 127434 Moskva, Dimitrovskoe šose 13, kor. 5, kv. 5

Interesuju me čiste i poništene marke Jugoslavije. Pisati engleski.
Nicholas D. Davic, 7 Scenery Road,
Pittsburg, PA 15221, USA

Nudim čistu i poništenu Jugoslaviju i klasiku za novitete Zapadne Evrope (Francuska, Austrija, SR Nemačka, Švajcarska, Engleska, Skandinavija). Baza razmene Mihel, Iver ili po dogovoru.

We offer Yugoslav stamps, mint and used, and eastern European countries in exchange for Great Britain and Commonwealth.

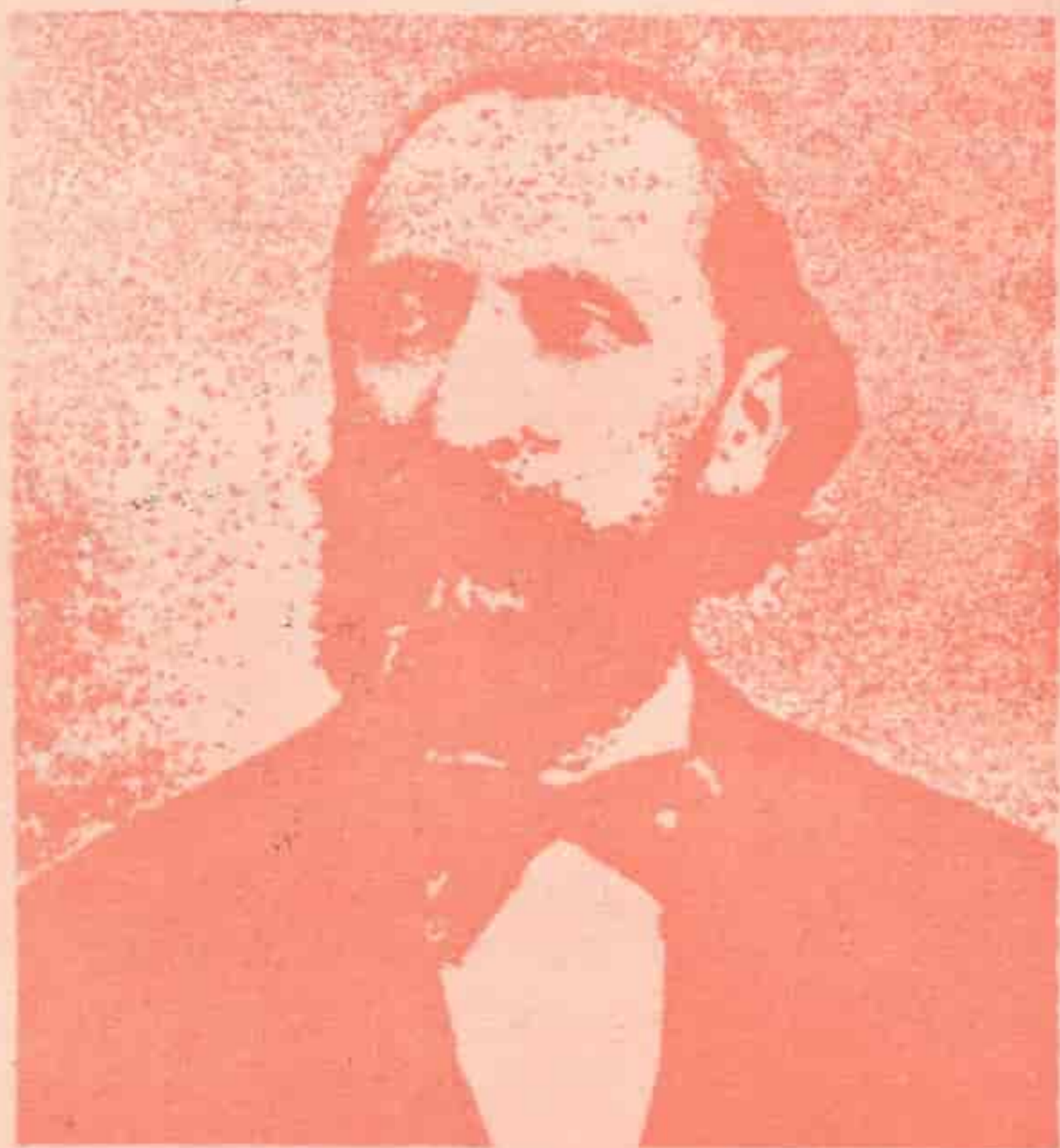
Je donne Yugoslavie Nouvelle, pays de l'Est contre France et Colonies.

Base Yvert 1983.
Zoran Stamenković, ul. Jurija Gagarina 127, stan 122
(tel. 011/161—422)
11070 Novi Beograd

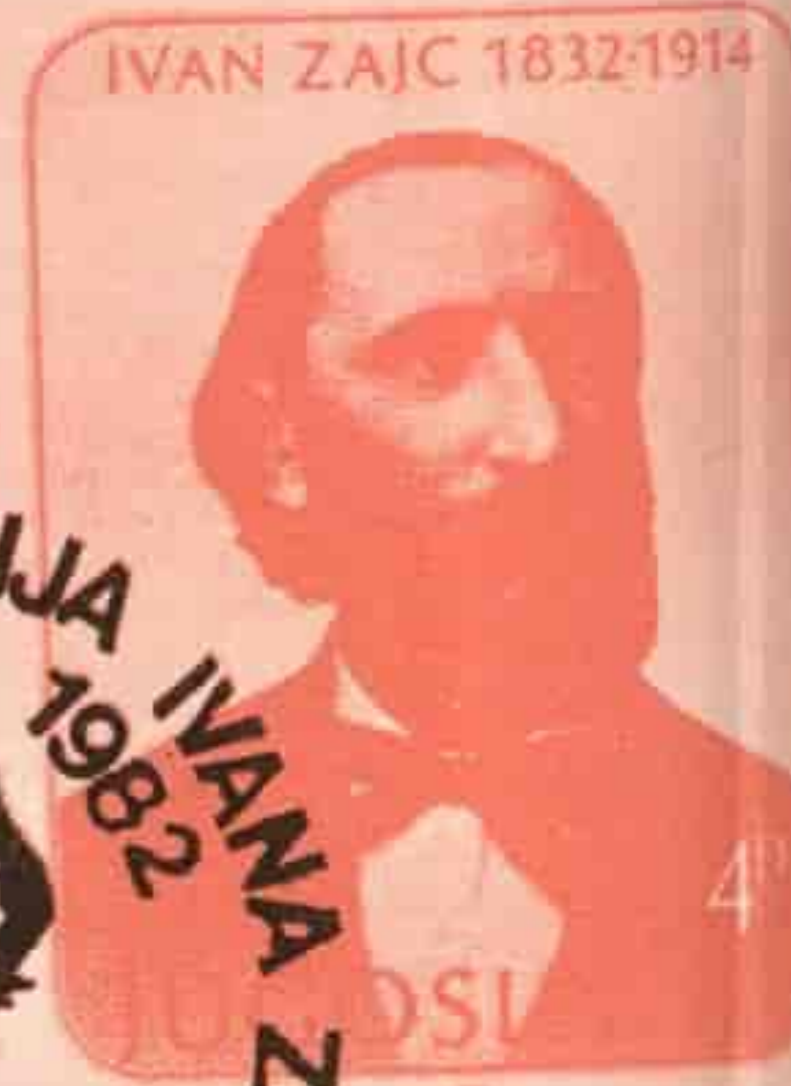
Nudim nežigosane jugoslovenske marke i marke ostalih zemalja, kao i žigosane marke u sveskama.
Vladimir Marković, Brane Ćosića 42,
11000 Beograd

150. OBLJETNICA ROĐENJA SKLADATELJA

1832 — 1982.

IVAN ZAJC
(Rijeka, 1832 — Zagreb, 1914)

ФИЛАТЕЛИСТА И ПЛАТЕЛИСТА

ВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

БРОЈ 198 - 199

1983.